

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 3/2017

Rikosseuraamuslaitoksen laatumittaus 2016

Henrik Linderborg
Peter Blomster
Marja-Liisa Muiluvuori
Sasu Tyni
Tuomas Laurila

27.10.2017

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita –sarja

ISSN 2342-4826

Rikosseuraamuslaitoksen monisteita 3/2017
Rikosseuraamuslaitoksen laatumittaus 2016

Henrik Linderborg
Peter Blomster
Marja-Liisa Muiluvuori
Sasu Tyni
Tuomas Laurila

SISÄLLYSLUETTELO

Tiivistelmä.....	3
Sammandrag	5
Abstract.....	7
Laatu rikosseuraamusalalla	9
1 JOHDANTO	11
2 VANKEUS	13
2.1 Vankikysely.....	13
2.1.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	13
2.1.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO	13
2.1.3 HYVINVOINTI	17
2.1.4 SUHTEET.....	18
2.1.5 TOIMINNALLISUUS.....	19
2.2 Vankilahenkilökuntakysely.....	23
2.2.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	23
2.2.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO	23
2.2.3 TYÖHYVINVOINTI	26
2.2.4 SUHTEET.....	26
2.2.5 TOIMINNALLISUUS.....	27
2.3 Laatuerot vankiloissa.....	29
3 YHDYSKUNTASEURAAMUKSET	32
3.1 Yhdyskuntaseuraamusasiakaskysely	32
3.1.1 VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT	32
3.1.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO	33
3.1.3 HYVINVOINTI	34
3.1.4 SUHTEET.....	35
3.1.5 TOIMINNALLISUUS.....	35
3.2 Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökuntakysely	37
3.2.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	37
3.2.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO	37
3.2.3 TYÖHYVINVOINTI	39

3.2.4 SUHTEET.....	40
3.2.5 TOIMINNALLISUUS.....	41
3.3 Yhdyskuntaseuraamusten laatu	43
4 YHTEENVETO JA POHDINTA.....	46
LIITTEET	49

Tiivistelmä

Rikosseuraamuslaitos on aloittanut säännöllisesti toistettavan laatumittauksen. Mittaus tehdään vuosina 2012 ja 2015 julkaistujen laajojen laatumittauksien pohjalta ja se tullaan toteuttamaan joka kolmas vuosi. Ensimmäinen laatumittaus suoritettiin vuonna 2016. Sen tulokset esitetään tässä raportissa.

Mittaus toteutettiin kaikille 16.10.2016 kirjoissa oleville vangeille ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaille sekä vankiloiden, yhdyskuntaseuraamustoimistojen, tukipartioiden ja arviointikeskusten henkilökunnalle kokonaisuudessaan. Vangeista kyselyyn vastasi 64 prosenttia ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaista 33 prosenttia. Vankiloiden henkilökunnasta kyselyyn vastasi 34 prosenttia ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen, tukipartioiden ja arviointikeskusten henkilökunnasta 66 prosenttia.

Mittaus osoitti, että vangit kokivat laadun yleisesti huonommaksi kuin yhdyskuntaseuraamusasiakkaat, kun laatua mitattiin yleisarvosanalla yhdestä kymmeneen. Vangit olivat sitä mieltä, että henkilökunta ei ollut perehtynyt heidän tilanteeseensa kovinkaan hyvin eikä kuullut heitä tarpeeksi. He pitivät myös perehdytystään vankilaelämään puutteellisena. Lisäksi he kokivat epäoikeudenmukaisuutta erilaisten etuisuuksien kuten poistumislupien myöntämisessä. Yhdyskuntaseuraamusasiakkailla ei ollut näin kielteisiä kokemuksia. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaista valtaosa oli sitä mieltä, että henkilökunta oli perehtynyt heidän tilanteeseensa hyvin. He kokivat myös saaneensa tarpeeksi perehdytystä yhdyskuntaseuraamuksen suorittamiseen liittyviin kysymyksiin. Lisäksi he olivat tyytyväisiä siihen, miten heitä oli kuultu.

Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat pitivät suhteitaan henkilökuntaan hyvinä. Myös vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunta arvioi suhteitaan vankeihin ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaisiin pääasiassa hyväksi. Vangit eivät kuitenkaan luottaneet henkilökuntaan siinä määrin kuin yhdyskuntaseuraamusasiakkaat. Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat olivat sitoutuneet rangaistusajan suunnitelmien tavoitteisiin. Monet vangeista eivät kuitenkaan kokeneet rangaistusajan suunnitelmia hyödyllisiksi itselleen. Yhdyskuntaseuraamusten valvonta-asiakkaista puolestaan joka neljäs koki valvontakäynnit tarpeettomiksi. Vangit ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaat olisivat halunneet enemmän mahdollisuuksia osallistua erilaisiin toimintoihin.

Vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunta oli motivoitunut ja sitoutunut työhönsä ja piti Rikosseuraamuslaitoksen arvoja itselleen tärkeinä. Henkilökunnan keskinäisiin suhteisiin oltiin myös tyytyväisiä sekä vankiloissa että yhdyskuntaseuraamustoimistoissa. Suhteita Rikosseuraamuslaitokseen sekä johtoon pidettiin kuitenkin etäisinä. Vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunta olisi halunnut saada enemmän kiitosta ja palautetta työstään. Myös uralla etenemisen mahdollisuuksia pidettiin heikkoina.

Vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan käsitykset turvallisuudesta vaihtelivat. Yleisellä tasolla turvallisuutta pidettiin hyvänä. Samalla kuitenkin todettiin, että turvallisuuskoulutus ja turvallisuusasioiden käsittely on riittämätöntä sekä vankiloissa että yhdyskuntaseuraamustoimistoissa. Noin neljäkymmentä prosenttia vankiloiden ja yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnasta oli myös kokenut turvallisuusuhkia työssään.

Tilastollinen analyysi osoitti, että vankilat erosivat sen suhteen, miten kielteisenä tai myönteisenä vangit ja henkilökunta kokivat yksittäisten käytäntöjen ja koko toiminnan laadun. Huonoiksi koetut suhteet vankilan johtoon olivat merkittävä selittävä tekijä niissä vankiloissa, joissa henkilökunta koki laadun kielteisimpänä.

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden arviot laadusta olivat suhteellisen samankaltaisia eri yksiköissä. Arviot laadusta olivat pääosin myönteisiä.

Sammandrag

Brottspåföljdsmyndigheten har inlett regelbundna kvalitetsmätningar utgående från kvalitetsundersökningar som publicerades 2012 och 2015. Mätningarna utförs vart tredje år. Förevarande rapporten presenterar resultaten av den första kvalitetsmätningen som genomfördes 2016.

Mätningen genomfördes i form av en enkät som riktade sig till samtliga fångar och samhällspåföljds klienter inskrivna vid tidpunkten (16.10.2016) för enkätens genomförande såväl som till alla anställda i fängelserna, byråerna för samhällspåföljder, stödpatrullerna och utvärderingscentrumen. Enkäten besvarades av 64 procent av fångarna och 33 procent av samhällspåföljds klienterna. Bland fängelsepersonalen var svarprocenten 34, bland anställda i byråerna för samhällspåföljder, stödpatrullerna och utvärderingscentrumen 66.

Mätningen gav vid handen att fångarna i allmänhet fann kvaliteten sämre än samhällspåföljds klienterna, när den betygsattes med ett allmänt vitsord från 1 till 10. Fångarna ansåg att personalen inte hade särskilt väl insatt sig i deras situation och inte hade hört dem tillräckligt. De ansåg också att introduktionen i fängeslivet hade varit bristande. Dessutom upplevde de orättvisor i tilldelningen av förmåner. Hos samhällspåföljds klienterna förekom motsvarande upplevelser inte lika frekvent. Merparten av samhällspåföljds klienterna ansåg att personalen var väl insatt i deras situation. De ansåg också att de hade blivit tillräckligt insatta i frågor som hänför sig till avtjänande av samhällspåföljden. De var också nöjda med hur de hade blivit hörda.

Både fångarna och samhällspåföljds klienterna betraktade sina relationer med personalen som goda. På motsvarande sätt bedömde personalen i fängelserna och byråerna för samhällspåföljder sina relationer med fångarna och samhällspåföljds klienterna huvudsakligen som goda. Fångarna litade dock inte på personalen i samma utsträckning som samhällspåföljds klienterna. Både fångarna och samhällspåföljds klienterna var engagerade i målsättningen i planerna. Emellertid upplevde många av fångarna inte planerna som nyttiga för sig själva. Ungefär var fjärde av övervaknings klienterna hos samhällspåföljds byråerna upplevde övervakningsbesöken som onödiga. Både fångarna och samhällspåföljds klienterna hade önskat sig mer möjligheter att delta i olika aktiviteter.

Personalen i fängelserna och byråerna för samhällspåföljder var motiverad och engagerad i sitt arbete. Även relationerna anställda emellan var personalen belåten med i både fängelserna och byråerna för samhällspåföljder. Relationerna med Brottspåföljdsmyndigheten och ledningen upplevdes emellertid som förbehållsamma. Personalen i fängelserna och byråerna för samhällspåföljder skulle ha velat få mer beröm och respons för sitt arbete. Även möjligheterna till karriärutveckling betraktades som svaga. Personalen fann dock Brottspåföljdsmyndighetens värdegrund viktig för sig själv.

Personalen i fängelserna och byråerna för samhällspåföljder hade varierande uppfattningar när det kommer till säkerheten. På den allmänna nivån betraktades säkerheten som bra. Samtidigt konstaterades dock att säkerhetsutbildning och behandling av säkerhetsfrågor är otillräckliga i såväl fängelserna som byråerna för samhällspåföljder. Omkring 40 procent av anställda i fängelserna och byråerna för samhällspåföljder hade också upplevt säkerhetshot i sitt arbete.

Den statistiska analysen visade att fängelserna skiljer sig åt i fråga om hur negativt eller positivt fångarna och personalen upplevde kvaliteten på såväl enskilda praxis som verksamheten i dess helhet. Relationer med fängelsets ledning som uppfattades som dåliga var den viktigaste förklarande faktorn i de fängelser där personalen upplevde kvaliteten som mest negativ. I byråerna för samhällspåföljder var de anställdas och klienternas bedömning av kvaliteten relativt lika i de olika enheterna.

Abstract

The Criminal Sanctions Agency has initiated regular quality surveys based on two studies on quality published in 2012 and 2015. The surveys are conducted every third year. This report presents the results of the first survey on quality, which was conducted in 2016.

The questionnaire used in the survey was targeted at all prisoners and community sanction clients in the registers at the time the survey was conducted as well as the staff working in the prisons, community sanctions offices, supervision patrols, and assessment centres. All in all, 64 per cent of the prisoners and 33 per cent of the community sanction clients answered the questionnaire. The response rate of the staff was 34 per cent in the prisons and 66 per cent in the community sanctions offices, supervision patrols, and assessment centres.

The survey showed that, according to an overall grade (1-10) representing quality, the prisoners' opinion of quality was in general lower than that of the community sanction clients. The prisoners thought that the staff were not very familiar with their situation and did not hear them out enough. In addition, they considered that the induction into prison life was inadequate and that the benefits were granted unfairly. Such experiences were less common among the community sanction clients. Most of the community sanction clients thought that the staff were well familiar with their situation. They also considered that they received sufficient information about the issues related to the serving of community sanctions. In addition, they were satisfied with the way they were heard.

The prisoners and the community sanction clients thought that the relationships with the staff were good. The staff of the prisons and the community sanctions offices rated the relationships with the prisoners and community sanction clients to be mainly good as well. Nonetheless, the prisoners did not trust the staff as much as the community sanction clients did. The prisoners and the community sanction clients were committed to the goals of their sentence plans. Many of the prisoners did not, however, think that the plans were useful to them. Approximately every fourth of the community sanction clients ordered to supervision thought that the supervision meetings were unnecessary. Both the prisoners and the community sanction clients would have wanted more possibilities to take part in different activities.

The staff of the prisons and the community sanctions offices were motivated and committed to their work. Moreover, they were satisfied with the relationships among the staff both in the prisons and the community sanctions offices. The relationship with the Criminal Sanctions Agency and the management was, however, thought to be distant. The staff of the prisons and the community sanctions offices would have wanted to get more acknowledgement and feedback regarding their work. The career opportunities were also considered poor. Nevertheless, the staff thought that the values of the Criminal Sanctions Agency were important to themselves.

The staff's views on security varied in the prisons and the community sanctions offices. At a general level, security was considered good but, at the same time, the staff stated that the security training and the handling of security matters was inadequate both in the prison and the community sanctions offices. Approximately 40 per cent of the staff in the prisons and the community sanctions offices had faced security threats at work.

A statistical analysis revealed that there were differences between the prisons on how negative or positive the prisoners and the staff thought about quality both at the level of individual practices and the whole operation. In those prisons where the staff rated the quality to be the lowest, the most significant factor explaining it was that the relationship with the prison management was considered poor. In the community sanctions offices, the staff's and clients' experiences of quality were relatively similar between different units.

Laatu rikosseuraamusalalla

Laatu määritellään niistä ominaisuuksista koostuvaksi kokonaisuudeksi, johon perustuu organisaation, tuotteen, palvelun tai tietyn prosessin kyky täyttää sille asetetut vaatimukset tai siihen kohdistetut odotukset. Edellä kuvattu sopii kuvaamaan yleisellä tasolla myös sitä, mitä Rikosseuraamuslaitoksen laadulla tarkoitetaan.

Laatu kytkeytyy Rikosseuraamuslaitoksessa monipuolisesti kaikkiin niihin käytäntöihin, joilla edistetään toiminnan strategisia tavoitteita ja arvoja. Käytännöt ovat sekä vuorovaikutuksellisia, hallinnollis-juridisia että materiaalisia. Ne liittyvät kuntoutus-, kurinpito- sekä turvallisuuskäytäntöihin samoin kuin toiminnan arkkitehtoniin ja materiaaliin ratkaisuihin. Käytäntöjen odotetaan olevan sellaisia, että ne toteuttavat Rikosseuraamuslaitoksen strategiaa ja sen taustalla olevia arvoja halutulla tavalla.

Rikosseuraamuslaitoksen strategiassa ja arvoissa korostetaan nykyään sitä, että täytäntöönpanon tulee tukea tuomittujen myönteistä muutosta ja pyrkimystä irtaantua rikollisuudesta. Samalla täytäntöönpanon tulee olla rikosoikeudellisesti uskottavaa ja täyttää yhteiskunnan turvallisuustarpeet. Tärkeinä toimintaa läpäisevinä arvoina pidetään humaaniutta, oikeudenmukaisuutta ja ihmisarvon kunnioittamista.

Rikosseuraamuslaitoksen toimintaan kohdistuu näistä lähtökohdista hyvin monensuuntaisia laatuodotuksia. Myönteisen muutoksen kannalta toimintaa voidaan tarkastella sen suhteen, miten hyvin käytännöt tukevat tuomittujen pyrkimyksiä irtaantua rikollisesta elämäntavasta. Turvallisuuden näkökulmasta toimintaa voidaan puolestaan tarkastella sen suhteen, miten hyvin käytännöissä toteutuvat turvallisuuden ja tehokkaan valvonnan vaatimukset niin, että ne samalla myös tukevat rikollisuudesta irtaantumista sekä myönteistä muutosta seuraamukseen tuomittujen asenteissa.

Edellä kuvattu osoittaa, että Rikosseuraamuslaitoksen laatu tulee nähdä kokonaisuutena, jonka tuottamiseen osallistuu koko organisaatio. Koko organisaatiossa on oltava yhteinen käsitys siitä, mitä laadukas toiminta on ja mitä kaikilta henkilökuntaryhmiltä voidaan tässä suhteessa odottaa. Organisaation ylätaso sekä yksiköiden johto ovat keskeisessä asemassa silloin, kun määritellään sitä, millaisia laadukkaiden käytäntöjen tulee olla ja millaisia organisatorisia reunaehdot ne vaativat. Tärkeää on myös se, että henkilökunnalla ja vangeilla sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkailta on yhtenäinen käsitys siitä, mikä on hyvää ja laadukasta seuraamusten täytäntöönpanoa, kun sitä arvioidaan Rikosseuraamuslaitoksen strategisista tavoitteista käsin.

Vuonna 2016 toteutetussa mittauksessa kysymystä käytäntöjen ja strategisten tavoitteiden vastaavuudesta on kartoitettu vuosina 2012 ja 2015 julkaistujen laajojen laatututkimusten pohjalta. Niissä mallina on ollut professori Alison Lieblingin Englannissa tekemä vankilailmapiritutkimus.

Vuoden 2016 laatumittauksessa pyritään kartoittamaan sitä, millaisia laatukuiluja käytännöissä on, kun niitä verrataan niille asetettuihin strategisiin tavoitteisiin. Saatua tietoa käytetään laatuarvioinnin kehittämiseen Rikosseuraamuslaitoksessa.

1 JOHDANTO

Rikosseuraamuslaitos käynnisti vuonna 2016 vankeuden ja yhdyskuntaseuraamusten säännöllisesti toistuvan laatumittauksen. Laatumittauksen tarkoituksena on:

- Kuvata sitä, miten henkilökunta ja vangit sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaat ymmärtävät rikosseuraamuskäytäntöjen laadun.
- Kerätä tämän pohjalta tietoa käytäntöjen kehittämiseksi ja ohjaamiseksi.
- Tuoda laadunarviointi seuraamuskäytäntöjen luontevaksi osaksi.
- Edistää yhteisen laatuajattelun ja laatutyön muodostumista.
- Mahdollistaa seuraamuskäytäntöjen laadullisten muutosten säännöllisen seuraamisen.
- Antaa mahdollisuuden arvioida sitä, miten hyvin seuraamuskäytännöt toteuttavat Rikosseuraamuslaitoksen strategiaa ja arvoja.

Mittaus tullaan toteuttamaan joka kolmas vuosi. Toistuvan mittauksen avulla saadaan kokonaisvaltainen kuva siitä, mitä henkilökunta ja vangit sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaat pitävät laadun kannalta tärkeänä. Samalla saadaan käsitys niistä ongelmista, jotka ovat laadun toteutumisen esteenä yksiköissä. Näin saatua tietoa voidaan hyödyntää laadun arvioinnin kehittämisessä Rikosseuraamuslaitoksessa. Sen avulla saadaan luotua yhtenäisempi ja konkreettisempi käsitys siitä, mikä on laatua rikosseuraamustyössä ja kuinka sitä voidaan kehittää ja valvoa.

Mittaus kohdistuu niihin seuraamuskäytäntöjen ydinolottuvuuksiin, joita voidaan tutkimusten mukaan pitää laadun kannalta keskeisinä. Ulottuvuuksia ovat: järjestys, turvallisuus ja hallinto, hyvinvointi, suhteet ja toiminnallisuus.

Näiden yleisten ulottuvuuksien alla laatua mitataan tarkemmilla käytäntöjä koskevilla asenneväittämillä. Ne kuvaavat konkreettisella tavalla sitä, millaisena henkilökunta ja vangit sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaat kokevat seuraamukset yksiköiden arjessa. Esimerkiksi suhteiden alla mitataan sitä, kuinka hyvin henkilökunta ja vangit sekä yhdyskuntaseuraamusasiakkaat kokevat luottamuksen ja arvostuksen toteutuvan päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja kanssakäymisessä henkilökunnan kanssa. Järjestyksen, turvallisuuden ja hallinnon alla henkilökunnalta kysytään, miten helppoa tai vaikeaa sanktioiden antaminen on tai miten tyytyväinen henkilökunta on mahdollisuuksiinsa käyttää auktoriteettia suhteessa vankeihin tai yhdyskuntaseuraamusasiakkaisiin.

Asenneväittämät kuvaavat laatua Likert - asteikolla siten, että *Täysin samaa mieltä* ja *Samaa mieltä* olevat vastaukset kuvaavat hyvää laatua kyseisessä väittämässä, ja vastaavasti *Täysin eri mieltä* ja *Eri mieltä* olevat vastaukset tarkoittavat huonoa tai välttävää laatua.

Tässä raportissa esitetään vuonna 2016 toteutetun mittauksen tuloksia. Mittaus suoritettiin kyselynä. Kyselyyn vastasivat henkilökunta kaikissa vankiloissa (n=1 985) ja

yhdyskuntaseuraamustoimistoissa (n=291) ja 16.10.2016 kirjoilla olevat vangit (n=3 101) sekä toimeenpanossa olevat yhdyskuntaseuraamusasiakkaat (n=2 537).

2 VANKEUS

2.1 Vankikysely

2.1.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Vankien vastausprosentti oli kokonaisuudessaan hyvä (64 prosenttia), mutta vankiloiden välillä oli suuria eroja, sillä vastausprosentit vaihtelivat 36 ja (Helsingin vankila) 100 prosentin (Kuopion vapauttamisyksikkö) välillä. Kyselyyn vastanneista vangeista 66 prosenttia oli suljetuissa vankiloissa, 31 prosenttia avovankiloissa ja 3 prosenttia valvotussa koevapaudessa. Suurin osa vastanneista oli rangaistusta suorittavia vankeja (82 prosenttia) ja vajaa viidesosa (18 prosenttia) tutkintavankeja. Vastanneista 90 prosenttia oli miehiä ja vastanneiden keski-ikä oli 37 vuotta.

Kahdeksan vankia kymmenestä (82 prosenttia) ilmoitti olevansa Suomen kansalaisia, kymmenen prosenttia ulkomaalaisia ja loput kahdeksan prosenttia eivät ilmoittaneet kansalaisuuttaan.

Runsas kolmannes (36 prosenttia) vastanneista oli ensimmäistä kertaa vankilassa. Kuusi vankia kymmenestä oli ollut vankilassa enintään vuoden ja kyseisessä vankilassa enintään kuusi kuukautta. Enemmistö vastanneista (62 prosenttia) oli ennen vankeutta suorittanut yhdyskuntaseuraamusta.

Kyselyyn vastanneita vankeja voidaan pitää taustatietojen perusteella suhteellisen edustavana otoksena kyselyajankohtana kirjoilla olleista vangeista. Vastanneista ulkomaalaisten osuus oli suurempi kuin aikaisemmissa laatukyselyissä. Aineisto ei kuitenkaan ole edustava kansalaisuuden osalta, sillä kyselyajankohtana kirjoilla olleista vangeista 17 prosenttia oli ulkomaan kansalaisia. Kyselylomake käännettiin englanniksi ja ruotsiksi, mutta kieliongelmat olivat silti luultavasti esteenä ulkomaalaisten vastaamiselle. Kyselyaineisto eroaa perusjoukosta jonkin verran myös laitoslajin osalta; avolaitosvangit ovat yliedustettuina (+ 4 prosenttiyksikköä) koevapausvankeihin verrattuina.

2.1.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO

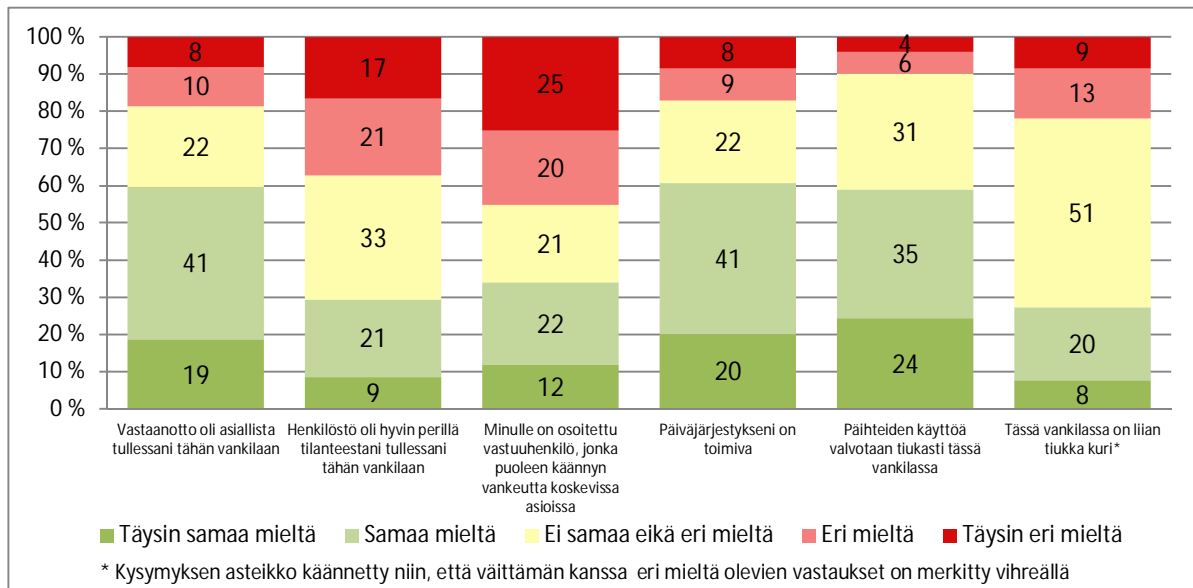
Vastaanotto ja perehdyttäminen

Kuusi vankia kymmenestä piti vankilan vastaanottoa asiallisena, mutta vain joka kolmas katsoi, että henkilökunta oli riittävästi perillä hänen tilanteestaan. Joka kolmas vastannut oli tyytyväinen siihen, miten häntä oli perehdytetty vankilan sääntöihin ja käytäntöihin ja joka viides kertoi, ettei perehdytystä ollut lainkaan. Erityisen huonona tilannetta pidettiin suljetuissa vankiloissa.

Järjestys

Kolmannes vastanneista ilmoitti, että hänelle oli osoitettu vastuuhenkilö, jonka puoleen oli mahdollista kääntyä vankeutta koskeissa asioissa. Ilman vastuuhenkilöä kertoi olevansa 45 prosenttia vangeista. Vastuuhenkilön puute korostui erityisesti suljetuissa vankiloissa.

Lähes kuusi kymmenestä koki, että päihteiden käyttöä valvotaan tiukasti. Vankilan kuria ei kuitenkaan pidetty liian tiukkana. Vain 22 prosenttia vastanneista kertoi olevansa tyytymätön vankilan kurinpitokäytäntöihin. Myös päiväjärjestystä pidettiin toimivana. Vastanneista 60 prosenttia ilmoitti olevansa tyytyväinen päiväjärjestykseen. Kolme kymmenestä ilmoitti olevansa työaikana pääasiassa selliin lukittuna.

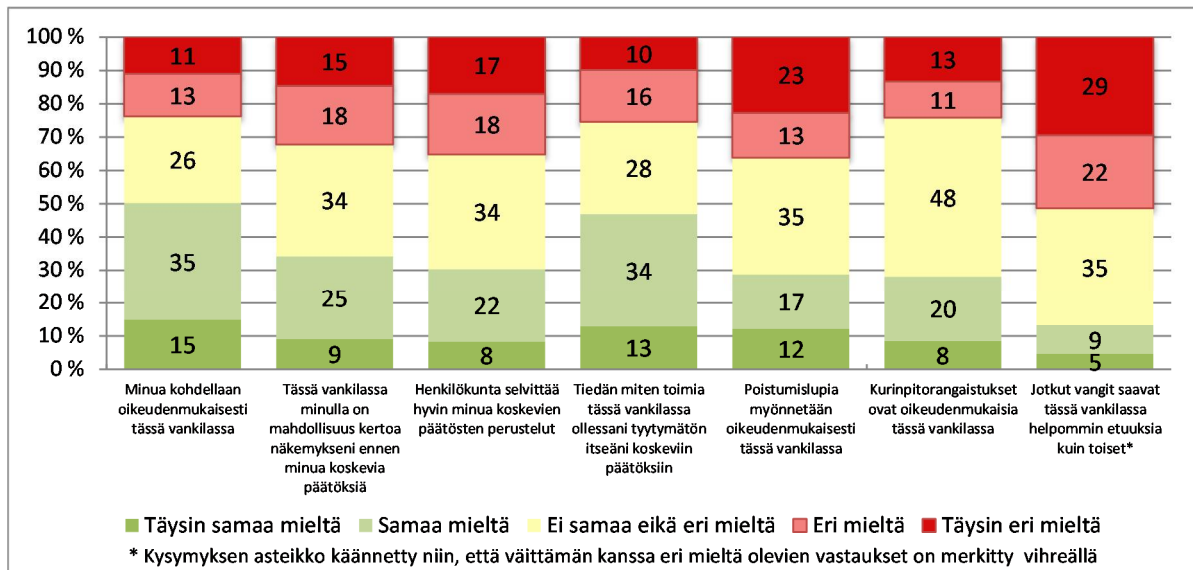
Kuvio 1. Vankien mielipiteet vastaanotosta ja järjestyksestä

Oikeudenmukaisuus

Puolet vastanneista piti kohteluaan oikeudenmukaisena. Silti vain runsas kolmannes katsoi, että hänen näkemyksiään kuultiin häntä koskevassa päätöksenteossa ja vajaa kolmannes koki, että henkilökunta selvitti hyvin päätösten perustelut. Joka neljäs ei tiennyt, miten toimia silloin, kun oli tyytymätön itseään koskeviin päätöksiin.

Vajaa 30 prosenttia vastanneista piti poistumislupien myöntämistä ja kurinpitorangeistuksia oikeudenmukaisina. Tosin lähes puolet vastanneista ei ottanut

lainkaan kantaa kurinpitorangeistuksiin. Joka toisen vastanneen mielestä osa vangeista saa muita helpommin etuuksia. Eri mieltä tästä asiasta oli 14 prosenttia.

Kuvio 2. Vankien mielipiteet oikeudenmukaisuudesta

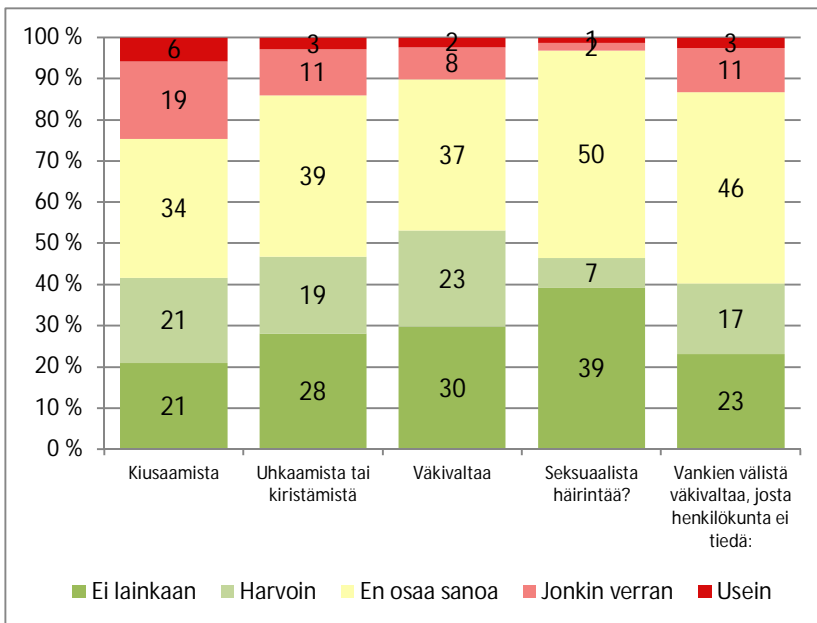
Turvallisuus

Enemmistö eli 86 prosenttia piti henkilökohtaista turvallisuuttaan hyvänä eikä ollut pelännyt turvallisuutensa puolesta. Yhdeksän prosenttia kertoi tulleensa muiden vankien kiusaamaksi viimeisen kuukauden aikana, vajaata kuutta prosenttia oli uhattu tai kiristetty sekä painostettu sääntöjen vastaisiin tekoihin. Seksuaalisen häirinnän tai pahoinpitelyn kohteeksi ilmoitti joutuneensa viimeisen kuukauden aikana noin kaksi prosenttia vastanneista.

Taulukko 1. Vankien näkemykset henkilökohtaisesta turvallisuudestaan (%)

	Kyllä	Ei
Pelännyt turvallisuutensa puolesta	14	86
<i>Viimeisen kuukauden aikana:</i>		
Kiusattu	9	91
Uhattu tai kiristetty	6	94
Pahoinpidelty	2	98
Häiritty seksuaalisesti	2	98
Muut vangit painostaneet sääntöjen vastaisiin tekoihin	6	94

Henkilökohtaisten kokemusten lisäksi vankeja pyydettiin arvioimaan, miten usein vankilassa esiintyi kiusaamista, uhkaamista tai väkivaltaa. Joka neljäs arvioi, että kiusaamista esiintyi jonkin verran tai usein. Uhkaamisesta tai kiristämisestä kertoi 14 prosenttia vastaajista ja väkivallasta 10 prosenttia. Vangeista 14 prosenttia uskoi myös, että vankilassa esiintyi vankien välistä väkivaltaa, josta henkilökunta ei tiedä. Lisäksi joka kymmenes vanki katsoi, että jengiläisillä on vankilassa paljon valtaa.

Kuvio 3. Vankien mielipiteet vankilan turvallisuudesta

2.1.3 HYVINVOINTI

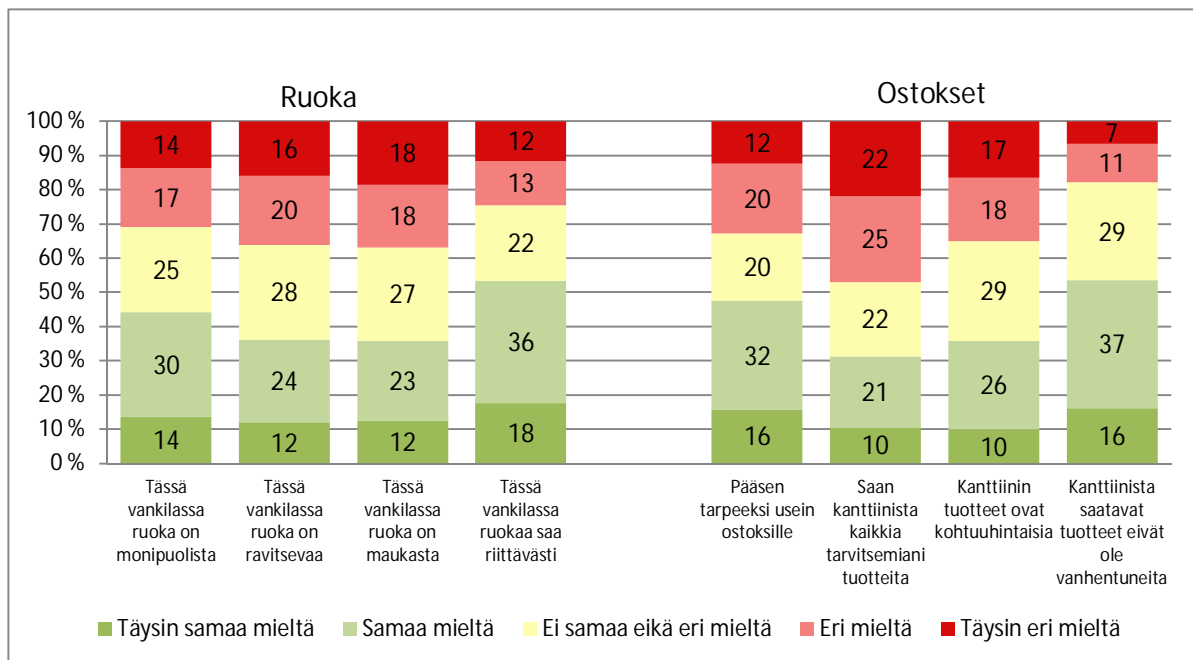
Puhtaus ja hygienia

Vastanneet olivat pääasiassa hyvin tyytyväisiä puhtauteen ja hygieniaan vankiloissa. Kahdeksan vankia kymmenestä oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä mahdollisuuksiinsa huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastaan sekä asuutilan siisteydestä ja viihtyisyydestä. Myös vaatehuoltoon oltiin erittäin tyytyväisiä. Enemmistö (76 prosenttia) ilmoitti saavansa riittävästi puhtaita vaatteita. Kriittisemmin suhtauduttiin sään ja toiminnan mukaisen vaatetuksen tarjontaan. Tarjontaa piti hyvänä 59 prosenttia vangeista.

Ruoka ja ostokset

Ruokaan liittyvissä kysymyksissä näkemykset jakaantuivat selkeästi vastanneiden kesken. Erot olivat suuria myös vankiloiden välillä. Myönteisimmin suhtauduttiin ruuan riittävyteen. Riittävyttä piti hyvänä yli puolet vastanneista. Monipuolisena ruokaa piti 44 prosenttia, ravitsevana 36 prosenttia ja maukkaana 35 prosenttia vastanneista.

Vajaa puolet vastanneista ilmoitti päässeensä tarpeeksi usein ostoksille. Yli puolet oli tyytyväisiä kanttiinin tuotteiden tuoreuteen. Valikoimiin ja hintoihin ei oltu niin tyytyväisiä. Hintoja piti kohtuullisina 36 prosenttia ja valikoimia riittävinä 31 prosenttia.

Kuvio 4. Vankien mielipiteet ruoasta ja ostoksista

Terveydenhuolto

Yli puolet (59 prosenttia) terveyspalveluja käyttäneistä ilmoitti päässeensä hyvin terveydenhuoltohenkilökunnan vastaanotolle. Vajaa puolet oli yleisesti ottaen tyytyväisiä terveydenhuoltohenkilökuntaan, tyytymättömiä oli vajaa viidennes. Hoidon tasoa arvosteltiin eniten. Vain 40 prosenttia oli tyytyväisiä siihen, miten hyvin terveydenhuoltohenkilökunta oli perehtynyt hänen terveydentilaansa. Tyytymättömyyttä terveydenhoitohenkilökunnan tapaan perehtyä omaan terveydentilaan ilmoitti 31 prosenttia.

Ilmapiiri

Enemmistö vastanneista (54 prosenttia) piti vankilan ilmapiiriä hyvänä ja lähes seitsemän kymmenestä katsoi saavansa riittävästi omaa rauhaa. Kokemukset vankeuden stressaavuudesta jakaantuivat selkeästi vastanneiden välillä. Vastanneista 32 prosenttia koki stressiä. Vastaavasti 37 prosenttia ei ollut kokenut stressiä. Todella epämiellyttävänä vankeuden oli kokenut joka viides vastannut.

Yhteydenpito

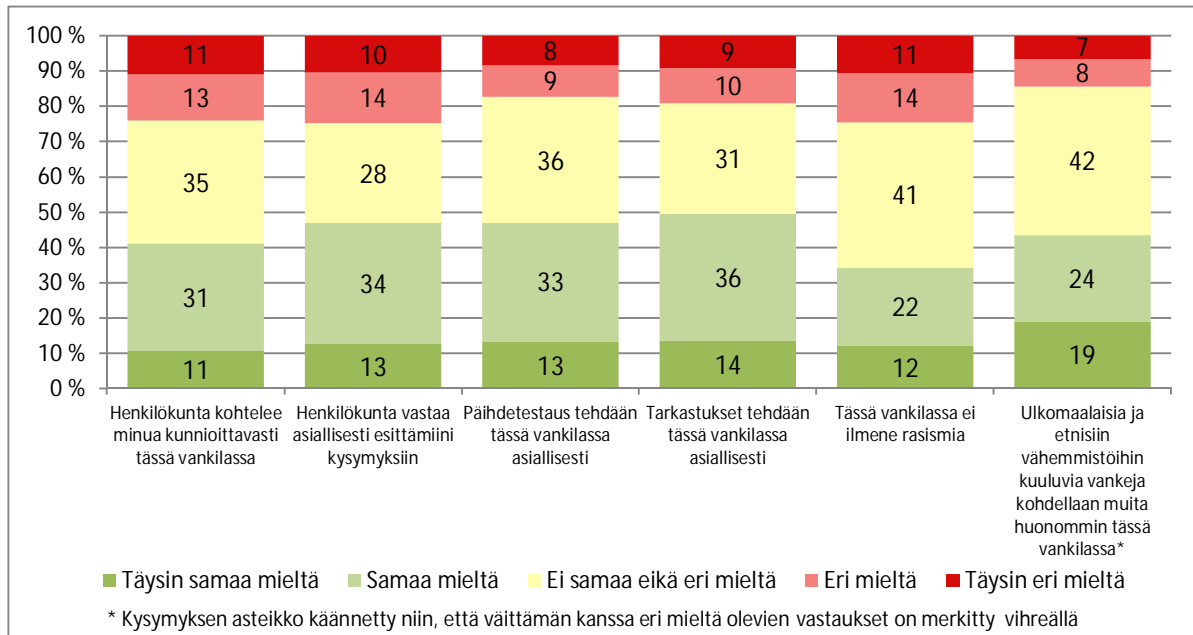
Puolet vastanneista katsoi pystyvänsä pitämään riittävästi yhteyttä perheeseensä. Vankilan vierailukäytäntöihin oltiin tyytymättömämpiä. Vastaavasti 44 prosenttia piti tapaamismahdollisuuksia riittävinä. Vierailuaikojen pituuteen tyytyväisiä oli puolestaan 34 prosenttia. Lomakäytäntöjä arvioitiin hieman myönteisimmin. Joka toinen lomiin oikeutettu oli tyytyväinen poistumislupakäytäntöihin.

2.1.4 SUHTEET

Kohtelu

Vastanneet kokivat henkilökunnalta saamansa kohtelun eri tavoin. Neljä kymmenestä kertoi, että henkilökunnan kohtelu oli kunnioittavaa. Joka toinen oli sitä mieltä, että henkilökunta vastasi kysymyksiin asiallisesti. Noin puolet piti päihdetestauksia ja tarkastuksia asiallisina. Noin neljäsosa katsoi, että henkilökunta ei kohdellut heitä kunnioittavasti eikä vastannut kysymyksiin asiallisesti. Päihdetestaukseen tyytymättömiä oli 17 prosenttia ja tarkastuksiin 19 prosenttia. Joka neljäs ilmoitti, että vankilassa ilmeni

rasismia. Joka seitsemäs oli sitä mieltä, että ulkomaalaisia ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvia kohdellaan muita huonommin.

Kuvio 5. Vankien mielipiteet kohtelusta

Suhde henkilökuntaan

Enemmistö ilmoitti tulevansa hyvin toimeen vankilan henkilökunnan kanssa. Henkilökuntaan ei kuitenkaan luotettu suuremmin. Valvontahenkilökuntaan ilmoitti luottavansa neljä kymmenestä ja muuhun henkilökuntaan vajaa puolet. Kolmannes vastanneista (31 prosenttia) arveli, että henkilökunta välittää hänestä.

2.1.5 TOIMINNALLISUUS

Suunnitelmallinen rangaistusajaksi

Suurin osa vastanneista myönsi, että heille oli tehty rangaistusajan suunnitelma. Vastanneista 12 prosenttia ei tiennyt, oliko suunnitelmaa tehty. Myöntävästi vastanneet olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä sijoitusvankilaansa. Kuusi kymmenestä kertoi päässeensä siihen vankilaan, johon oli toivonut.

Hieman yli puolet myöntävästi vastanneista ilmoitti olevansa tyytyväinen omien mielipiteidensä huomioon ottamiseen suunnitelman laatimisessa. Enemmistö oli myös motivoitunut noudattamaan suunnitelmaa ja piti siihen liittyviä tavoitteita selkeinä. Lisäksi

joka toinen myöntävästi vastannut koki voivansa toteuttaa suunnitelmaa hyvin. Noin puolet (51 prosenttia) oli myös sitä mieltä, että rangaistusajan suunnitelman etenemistä pystyi seuraamaan riittävän usein vankilan henkilökunnan kanssa. Toinen puoli (49 prosenttia) myöntävästi vastanneista oli puolestaan tyytymättömämpi henkilökunnan kanssa tapahtuvaan toimintaan rangaistusajan suunnitelman seuraamisessa. Joka neljäs uskoi myös, ettei suunnitelman noudattamisesta ollut mitään hyötyä..

Taulukko 2. Vankien näkemyksiä rangaistusajan suunnitelmista (%)

	Täysin samaa mieltä / samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Täysin eri mieltä / eri mieltä
Mielipiteeni on huomioitu hyvin rangaistusajan suunnitelmassa	52	23	25
Rangaistusajan suunnitelmaani liittyvät tavoitteet ovat minulle selkeitä	67	17	16
Olen motivoitunut noudattamaan rangaistusajan suunnitelmaani	79	15	6
Olen voinut toteuttaa rangaistusajan suunnitelmaa hyvin tässä vankilassa	52	28	20
Rangaistusajan suunnitelman noudattamisesta ei ole minulle mitään hyötyä	25	30	45

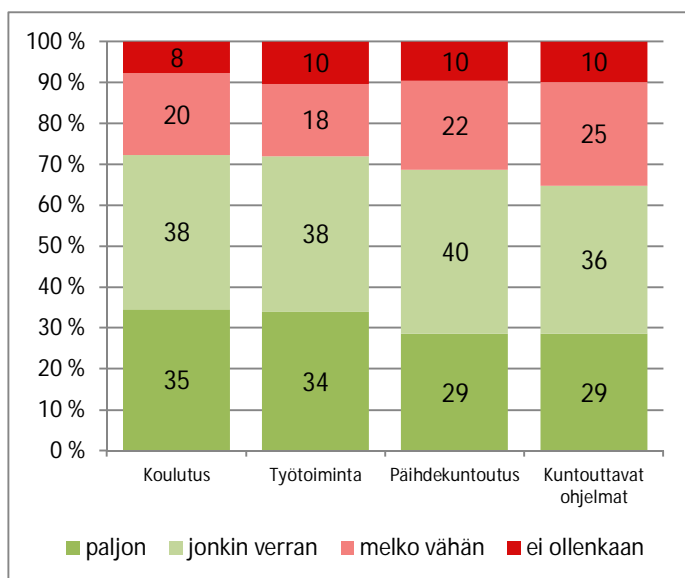
Toiminnot

Seitsemän kymmenestä vastanneesta kertoi osallistuneensa vankilan työtoimintaan, runsas kolmannes koulutukseen, päihdekuntoutukseen ja kuntouttaviin ohjelmiin. Vastanneista 64 prosenttia oli tyytymättömiä mielekkään koulutuksen, hieman yli puolet kuntouttavien ohjelmien ja hieman alle puolet työtoiminnan ja päihdekuntoutuksen tarjontaan.

Taulukko 3. Vankien osallistuminen toimintoihin ja toimintojen tarjonta (%)

	Koulutus		Työtoiminta		Päihde-kuntoutus		Kuntouttavat ohjelmat	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Onko osallistunut	37	63	72	28	34	66	35	65
Onko riittävästi tarjolla	36	64	54	46	53	47	45	55

Valtaosa eri toimintoihin osallistuneista katsoi hyötynensä siitä paljon tai ainakin jonkin verran. Eniten hyötyä saatiin koulutuksesta (73 prosenttia) ja työtoiminnasta (72 prosenttia) ja hieman vähemmän päihdekuntoutuksesta (69 prosenttia) ja kuntouttavista ohjelmista (65 prosenttia).

Kuvio 6. Vankien mielipiteet toimintojen hyödyllisyydestä

Vajaa puolet ilmoitti viettävänsä liikaa aikaa ilman mielekästä tekemistä ja lähes kuusi kymmenestä olisi halunnut osallistua enemmän vankilan järjestämään toimintaan. Rungas 40 prosenttia ei pitänyt iltojen ja viikonloppujen harrastusmahdollisuuksia riittävinä. Tyytyväisiä harrastusmahdollisuuksiinsa iltaisin ja viikonloppuisin oli lähes yhtä paljon.

Tuki

Vastanneiden näkemykset vankilan antamasta tuesta jakaantuivat voimakkaasti. Myönteisimmin koettiin rikoksettomuuteen annettu tuki, johon tyytyväisiä oli 37 prosenttia ja tyytymättömiä 26 prosenttia. Kolmannes katsoi vankilan auttaneen häntä laittamaan

elämänsä järjestykseen. Vajaa kolmannes ei kokenut saaneensa apua vankilassa elämän järjestykseen laittamisessa.

Lähes kuusi kymmenestä katsoi, ettei tarvinnut apua mielenterveyden hoitoon. Joka toinen ei tarvinnut apua päihdeongelman hoitoon ja joka kolmas vapautumiseen liittyviin asioihin. Vajaa neljännes olisi tarvinnut enemmän tukea mielenterveyden hoitoon, viidennes päihdeongelman hoitoon ja kolmannes puolestaan vapautumiseen liittyviin ongelmiin.

Taulukko 4. Vankien näkemykset vankilan antamasta tuesta (%)

	Kyllä	Ei	Ei koske minua
Tässä vankilassa minua on autettu riittävästi päihdeongelman hoidossa	30	20	50
Tässä vankilassa saa tarvittavaa tukea mielenterveyteen liittyvissä asioissa	19	23	58
Tässä vankilassa saan tukea ja neuvoa vapautumiseen liittyvissä asioissa	34	34	32

Vankien avovastaukset

Avovastauksissa toistuivat enimmäkseen samat aiheet kuin aiemmissä laatu tutkimuksissa. Palaute oli pääasiassa kielteistä, mutta henkilökuntaa, toimintaa ja vankilaoloja myös kiiteltiin.

Eniten kritiikkiä herätti terveydenhuolto, sillä hoidon tasoa pidettiin huonona eikä vankiloissa myönnetty aina samaa lääkitystä kuin siviilissä. Muita yleisiä arvostelun aiheita olivat: epätasa-arvoinen kohtelu etenkin poistumislupien myöntämisessä ja avolaitokseen pääsyssä ja tähän liittyen toisille vangeille ilmiantojen vuoksi myönnetyt etuudet; puutteellinen vapautumisen valmistelu erityisesti asunnon hankkimisessa; ruuan laatu sekä kanttiineiden ja myymäläautojen korkeat hinnat ja pienet valikoimat; perehdytyksen ja ohjeistuksen puute; hidastelu vastauksissa ja poistumislupien ja perhetapaamisten käytännön järjestelyjä vaikeuttava päätösten viipyminen; perhetapaamisten vähäisyys ja vierailuaikojen lyhyys erityisesti pitkämatkalaisilla; yhteydenpitoa haittaava puhelujen kalleus, soittoaikojen vähäisyys ja lyhyys sekä internetin puute; yksittäisten henkilökunnan jäsenten harjoittama epäasiallinen ja epäkunnioittava kohtelu; opiskelu-, työnteko- ja päihdekuntoutusmahdollisuuksien vähäisyys; liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien puute erityisesti viikonloppuisin osastojen ollessa suljettuina.

2.2 Vankilahenkilökuntakysely

2.2.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Vankilahenkilökuntakyselyyn vastasi 667 henkilöä 1 985 henkilöstä. Vastausprosentti oli 34. Yli 50 prosentin vastausaktiivisuus oli Kestilän vankilassa (65 prosenttia), Sulkavan vankilassa (58 prosenttia), Vaasan vankilassa (56 prosenttia) sekä Vilppulan vankilassa (53 prosenttia). Matalimmat vastausprosentit olivat Kuopion (9 prosenttia), Helsingin (15 prosenttia) sekä Hämeenlinnan vankilassa (19 prosenttia).

Matalasta vastausprosentista huolimatta vastanneet edustivat sangen hyvin Rikosseuraamuslaitoksen vankilahenkilökuntaa. Vastaaajista 59 prosenttia oli miehiä ja 41 prosenttia naisia. Kyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 45 vuotta. Yli puolet (56 prosenttia) toimi valvonta- ja ohjaustehtävissä, työtoiminnassa työskenteli 15 prosenttia ja kuntoutuksessa 14 prosenttia vastanneista. Johtotehtävissä työskenteli seitsemän prosenttia. Hallinto- ja muissa tehtävissä työskenteli kahdeksan prosenttia.

Vastanneista 87 prosenttia oli vakituksessa työsuhteessa. Työsuhde oli kestänyt keskimäärin 15 vuotta. Esimiestehtävissä työskenteli 23 prosenttia vastanneista. Vankien kanssa välittömässä vuorovaikutuksessa työskenteli 79 prosenttia. Jonkin verran vankien kanssa ilmoitti työskentelevänsä 19 prosenttia vastanneista.

2.2.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO

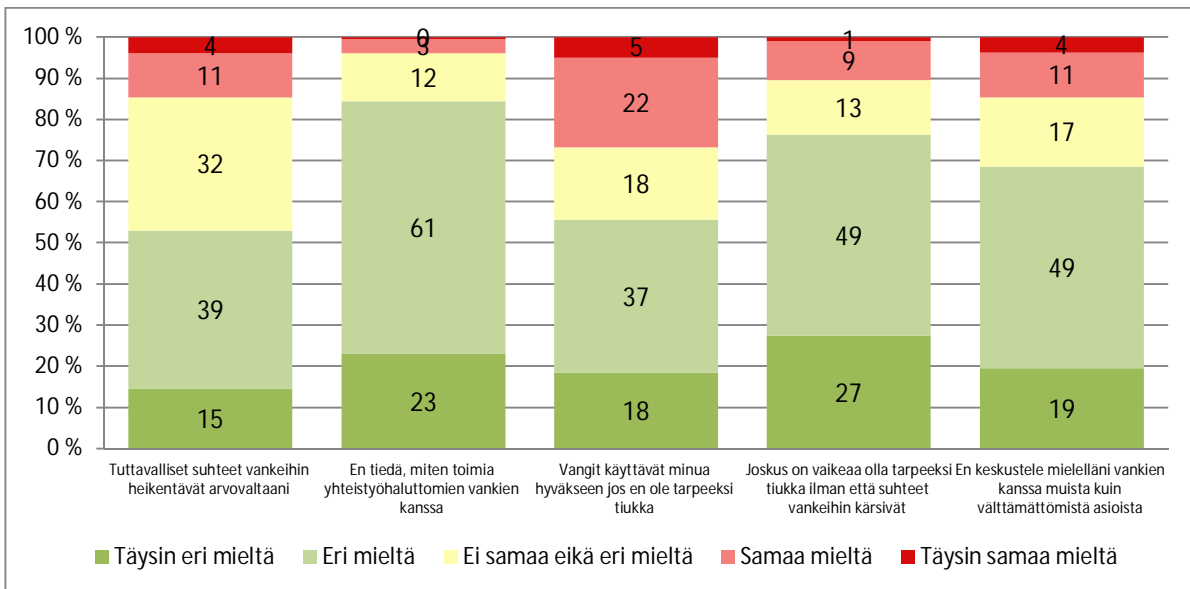
Ammatillisuus

Rikosseuraamuslaitoksen vankilahenkilökunta on ammatillisesti varsin tietoista ja motivoitunutta. Enemmistö vastanneista eli 73 prosenttia ilmoitti olevansa ylpeä työstään. Lähes kolme neljäsosaa ilmoitti tuntevansa hyvin Rikosseuraamuslaitoksen strategian ja samaistuvansa helposti Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin. Yli puolet tiesi, kuinka toteuttaa arvoja ja strategiaa myös käytännön työssä. Yli puolet oli myös sitä mieltä, että vankilassa, jossa he työskentelevät, on korkea työmoraali.

Henkilökunnasta suuri osa oli sitä mieltä, että ammatillisen arvovallan ja uskottavuuden kannalta on tärkeää pitää tarpeellinen etäisyys vankeihin. Silti vangin kanssa on tärkeää päästä myös ammatillisessa mielessä tarpeelliseen vuorovaikutukseen ja tuttavallisuuteen. Käsitykset siitä, millä tavalla vangin kanssa ollaan tekemisissä, vaihtelivat. Yli puolet

henkilökunnasta oli sitä mieltä, että tuttavalliset suhteet vankeihin eivät heikennä heidän arvovaltaansa. Kaksi kolmesta vastasi keskustelelevansa mielellään vankien kanssa muistakin kuin välttämättömistä asioista. Enemmän kuin joka toinen vastanneista ei uskonut siihen, että vangit käyttävät hyväkseen sitä, että heitä ei olla tarpeeksi tiukkoja. Kolme neljästä oli myös eri mieltä siitä, että joskus on vaikeaa olla tarpeeksi tiukka ilman, että suhteet vankeihin kärsivät. Suurin osa vastaajista (83 prosenttia) koki tietävänsä, miten toimia yhteistyöhaluttomien vankien kanssa.

Toisaalta yli 43 prosenttia vankilahenkilökunnasta koki, että heillä on huonot mahdollisuudet edetä urallaan ja lähes neljänneksen mukaan heillä ei ole hyviä mahdollisuuksia kehittää itseään ammatillisesti.

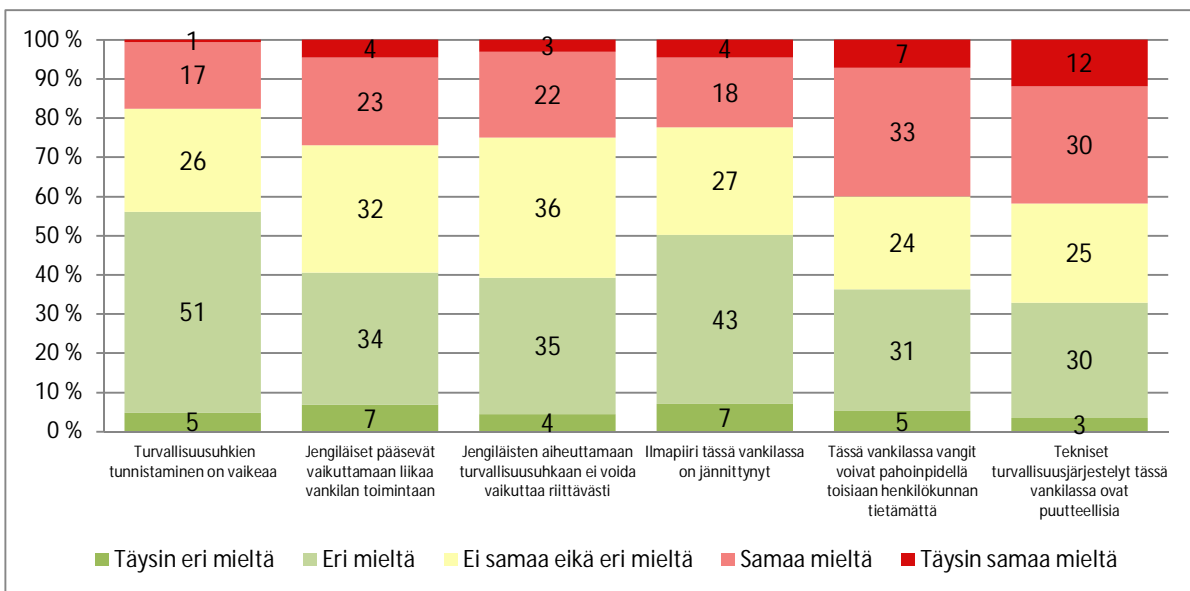
Kuvio 7. Vankilahenkilökunnan mielipiteitä ammatillisuudesta

Turvallisuus

Tyytyväisyys vankiloiden turvallisuuteen oli vastausten perusteella kaksijakoista henkilökunnan keskuudessa. Teknisiä turvallisuusjärjestelmiä piti puutteellisina 42 prosenttia vastaajista. Neljä kymmenestä koki turvallisuuskoulutuksen ja turvallisuusasioiden käsittelyn riittämättömäksi ja ei-tarkoituksenmukaiseksi. Tyytyväisiä niin turvallisuusjärjestelmiin kuin turvallisuuskoulutukseen oli kolmannes vastanneista.

Yli viidennes piti vankilan ilmapiiriä jännittyneenä ja 40 prosenttia koki, että vankilassa vangit voivat pahoinpidellä toisiaan henkilökunnan tietämättä. Puolet vastanneista ei kuitenkaan pitänyt vankilan ilmapiiriä jännittyneenä. Lisäksi nopeasti apua uhkaavissa tilanteissa koki saavansa 76 prosenttia vastanneista. Kaiken kaikkiaan turvallisuusuhkia työssään koki 40 prosenttia vastanneista. Vastaavasti uhkia ei kokenut 36 prosenttia. Turvallisuusuhkien tunnistamista piti vaikeana viidennes, kun yli puolet oli tästä väittämästä eri mieltä. Hieman yli puolet uskoi, että heillä on riittävästi valmiuksia tunnistaa vankien itsemurhariski.

Kaksi kolmesta vastasi, etteivät jengiläiset aiheuta merkittävää turvallisuusuhkaa vankilan päivittäisessä toiminnassa. Yli neljännes ilmoitti, että jengiläiset pääsevät vaikuttamaan liikaa vankilan toimintaan ja 25 prosenttia vastasi, ettei jengiläisten aiheuttamaan turvallisuusuhkaan voida vaikuttaa riittävästi.

Kuvio 8. Vankilahenkilökunnan mielipiteet turvallisuudesta

Kolmannes vastanneista ilmoitti olevansa sitä mieltä, että vankilan kurinpitomenetelmät ovat tehottomia. Eri mieltä väittämän kanssa oli myös kolmannes. Kaksi prosenttia vastasi, että vankilassa tehdään liian herkästi ilmoituksia vankien tekemistä rikkomuksista.

2.2.3 TYÖHYVINVOINTI

Valtaosa vastanneista (75 prosenttia) koki oman työnsä mielekkääksi. Mielellään töihin ilmoitti tulevansa 70 prosenttia. Yhdeksän kymmenestä ilmoitti tekevänsä parhaansa saavuttaakseen työllensä asetetut tavoitteet. Toisaalta 42 prosenttia katsoi, ettei vankilassa kannata tehdä ylimääräistä työtä, koska sitä ei kuitenkaan huomioida. Kuusi kymmenestä ilmoitti työhön sisältyvän tarpeeksi valtaa ja vastuuta. Lisäksi työhön liittyvät vastuut koki selkeiksi kahdeksan kymmenestä (79 prosenttia). Lähes kolmanneksen mukaan heidän aloitteellisuuttaan ei kuitenkaan arvosteta, ja vain noin kolmannes vastanneista koki saavansa tarpeeksi kiitosta ja palautetta.

Vastanneista 37 prosenttia ilmoitti, etteivät he saa hyvin tietoa vankilan asioista ja vajaa puolet vastasi, etteivät he saa osallistua tarpeeksi vankilan toimintaa koskeviin suunnitelmiin ja päätöksentekoon. Neljä kymmenestä koki, että asiakasjärjestelmä tukee riittävästi heitä työssään ja myös neljä kymmenestä piti henkilökunnan tiloja riittävinä vankilassa.

Työtä piti hyvin stressaavana kolmannes vastanneista. Kolmannes mietti usein myös työasioita kotona. Neljännes koki, että vankilassa saa riittävästi apua työn aiheuttamaan stressiin.

2.2.4 SUHTEET

Mukavat ja luotettavat työkaverit sekä toimivat ja luottamukselliset suhteet lähiesimiehiin ja johtoon ovat voimavara, joka edistää työssä viihtymistä ja vankien kanssa työskentelyä. Vastanneista yhdeksän kymmenestä ilmoitti, että suhteet työtovereihin ovat erittäin hyvät ja samalla työtoverien tuen koki tärkeimmäksi päivittäisessä työssä useampi kuin kahdeksan kymmenestä.

Mielipiteet vaihtelivat enemmän sen suhteen, millaisia suhteet johtoon ja lähiesimiehiin sekä Rikosseuraamuslaitokseen olivat ja minkälaiseksi johdon toimintaa arvioitiin. Suhteita esimiehiin piti erittäin hyvinä 77 prosenttia ja suhteita johtoon hyvinä 60 prosenttia vastanneista. Lähiesimiehiin puolestaan luotti seitsemän kymmenestä ja työtovereihin yhdeksän kymmenestä vastanneesta. Yhdeksän prosenttia piti suhteita esimiehiin ja 19 prosenttia suhteita johtoon huonoina. Enemmän tukea esimiehiltä olisi halunnut 40 prosenttia. Johdon tavoitettavuuden ongelmaksi katsoi kolmannes. Noin joka toisen mielestä johto ei osallistu riittävästi vankilan päivittäiseen toimintaan. Johdon ja henkilökunnan vuorovaikutuksen koki hyväksi joka kolmas. Korjaamisen varaa suhteissa koki lähes puolet. Alle puolet oli sitä mieltä, että vankilan johto on pätevää.

Rikosseuraamuslaitokseen luotti 39 prosenttia ja yksikkönsä johtoon lähes puolet vastanneista. Epäluottamusta Rikosseuraamuslaitokseen ja yksikön johtoon tunsi joka kolmas. Toisaalta kaksi kolmannesta koki, että heihin luotetaan Rikosseuraamuslaitoksessa. Vankilan johdon luottamusta nauttii oman arvionsa mukaan 61 prosenttia ja lähiesimiesten luottamusta 80 prosenttia. Työtoverien taholta luottamusta koki saavansa yhdeksän vastannutta kymmenestä.

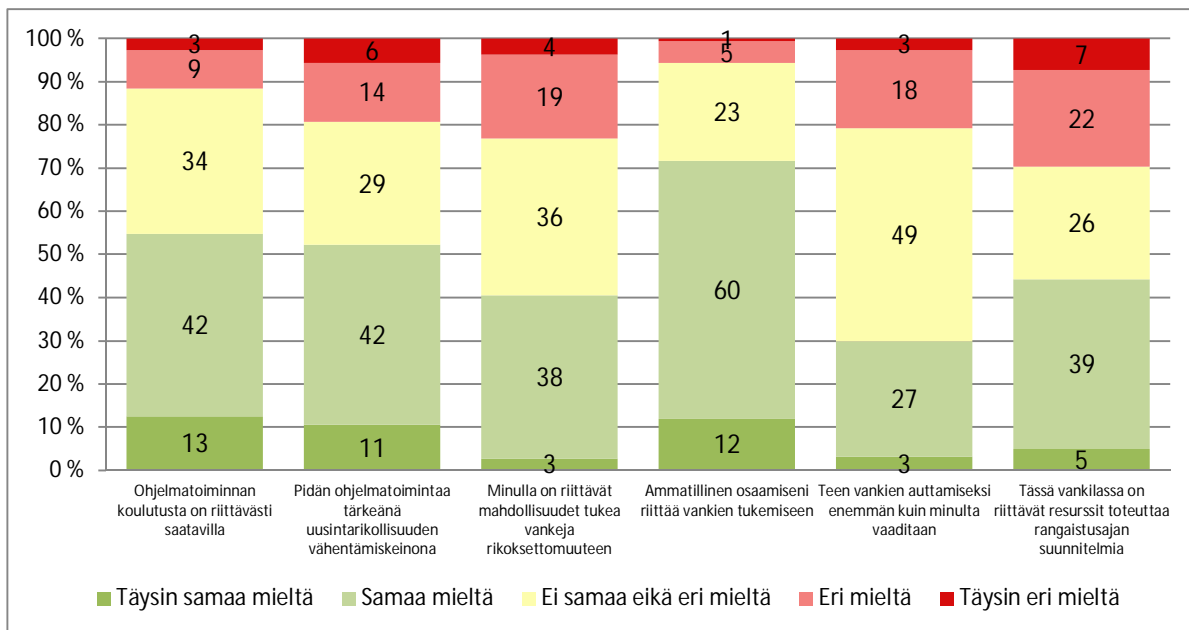
Vastanneet pitivät asiallisia, muodollisia ja korrekkeja suhteita vankeihin tärkeänä. Vankeihin ei luotettu kuitenkaan kovin paljon. Vain 12 prosenttia kertoi luottavansa vankeihin. Puolet piti sen sijaan vankeja epäluotettavina. Enemmistö (58 prosenttia) uskoi samalla, että vangit luottavat heihin. Yli neljännes oli sitä mieltä, että vankien luottamuksen saavuttaminen ja säilyttäminen on vaikeaa, mutta samalla vankien kanssa katsoi tulevansa toimeen yhdeksän vastaajaa kymmenestä. Vastanneista 67 prosenttia ilmoitti tietävänsä, kuinka työskennellä erilaisia etnisiä ryhmiä edustavien vankien kanssa.

2.2.5 TOIMINNALLISUUS

Tuki ja kuntoutus

Viidennes oli sitä mieltä, että vangit viettävät liikaa aikaa selleissä. Yli puolet (57 prosenttia) oli myös sitä mieltä, että vangeilla on liian suuria odotuksia sen suhteen, millaisissa asioissa heitä voidaan auttaa ja tukea. Vain viidennes uskoi, että vankien tukeminen vie joskus liikaa työaikaa. Puolet vastaajista katsoi toisaalta, että hallinnolliset tehtävät vievät liikaa aikaa lähityöltä vankien kanssa.

Ohjelmatoiminnan tarjontaan oltiin vankiloissa varsin tyytyväisiä. Yli puolet ilmoitti, että vankilassa on hyvät mahdollisuudet toteuttaa ohjelmatoimintaa ja että ohjelmatoiminnan koulutusta on riittävästi saatavilla. Ohjelmatoimintaa tärkeänä uusintarikollisuuden vähentämiskeinona piti 52 prosenttia. Eri mieltä ohjelmatoiminnan vaikuttavuudesta uusintarikollisuuden vähenemiseen oli 19 prosenttia. Neljä kymmenestä koki, että heillä on työssään riittävät mahdollisuudet tukea vankeja rikoksettomuuteen. Lähes kolme neljästä koki myös, että heidän ammatillinen osaamisensa riittää vankien tukemiseen ja yli neljäsosa vastasi tekevänsä enemmän kuin vaaditaan. Vastanneista 56 prosenttia ilmoitti tietävänsä, kuinka vankeja voisi tukea ja neuvoa.

Kuvio 9. Vankilahenkilökunnan mielipiteet tuesta ja kuntoutuksesta

Kaksi kolmasosaa vastasi tietävänsä, kuinka toteuttaa rangaistusajan suunnitelmaa käytännössä Rangaistusajan suunnitelmia tulee vastausten perusteella kuitenkin kehittää monelta osin. Haasteelliseksi koettiin erityisesti resurssien riittävyys. Noin neljä vastannutta kymmenestä ilmoitti, että heillä on riittävät resurssit toteuttaa rangaistusajan suunnitelmia vankilassa. Sisällöltään liian kaavamaisina rangaistusajan suunnitelmia piti myös neljä kymmenestä. Puolet katsoi, että vankeja on vaikea saada sitoutumaan aidosti rangaistusajan suunnitelman tavoitteisiin. Viidennes koki, että vangin edistyminen rangaistusajan suunnitelman tavoitteissa ei vaikuta vangin asemaan millään tavalla.

Vankilahenkilökunnan avovastaukset

Avovastauksissa nousivat esiin kielteisemmät arviot laadusta. Vastauksissa kannettiin huolta lähiesimiesten ja johdon johtamisesta, jatkuvista muutoksista työssä, liiasta holhoamisesta, ohjeistuksesta ja byrokratiasta, resurssipulasta sekä sekavista ja huonosti toimivista ohjelmista kuten Kiekusta. Perustyöhön odotettiin lisää panostuksia. Puutteet turvallisuusasioissa tulivat esille useissa vastauksissa. Erityisesti järjestäytyneeseen rikollisuuteen kiinnittyneiden ja taustaltaan ulkomaalaisten vankien määrän noususta johtuvat ongelmat heijastuivat avovastauksissa. Myös vankitoimintoihin kiinnitettiin huomiota ja esimerkiksi työtoimintaan ei haluttu leikkauksia.

2.3 Laatuero vankiloissa

Vankilat on tilastoitu perinteisesti joko avovankiloihin tai suljettuihin vankiloihin. Tässä luvussa selvitetään sitä, millaisia hienojakoisempia ryhmiä (klustereita) oli väittämien perusteella eroteltavissa¹. Analyysistä poistettiin vastaajien anonymiteettisuojaan sekä ryhmittelyn eheyden takia ne vankilat, joissa oli alle kymmenen vastannutta. Vastausmäärien vähäisyyden takia joitakin osastoja tai yksiköjä yhdistettiin vankilan pääyksikköön. Ryhmittely suoritettiin kaikkien väittämäkysymysten perusteella.

Vankilahenkilökunnan vastausten perusteella vankilat jakautuivat kolmeen ryhmään kielteisyys–myönteisyys -arvoasteikolla. Henkilökunnan vastaukset eivät suoraan olleet yhteydessä esimerkiksi vankiloiden turvallisuustasoon, kokoon tai siihen, millaisia vankeja niihin oli sijoitettu. Toisin sanoen vankilan henkilökunnan vastauksia tarkasteltiin laajalaisemmin kuin vertaamalla ainoastaan avolaitoksia ja suljettuja laitoksia keskenään.

Kuviossa 10 on esitetty henkilökunnan sekä vankien antama kokonaisarvosanan keskiarvo laadusta kussakin yksikössä. Vankien arvosana on sulkumerkkien sisällä. Henkilökuntakyselyssä yksittäisiin väitteisiin laadusta vastattiin selvästi kielteisemmin niissä vankiloissa, joissa myös kokonaisarvosana laadusta oli arvioitu heikoimmaksi. Myönteisimmiksi ryhmitellyissä vankiloissa sekä yksittäiset väittämät että kokonaisarvosana heijastivat tavallisesti parempaa laatukokemusta. Henkilökunnan ja vankien antaman yleisarvosanan välillä ei ollut niin selkeää yhteyttä. Henkilökunta saattoi esimerkiksi kokea laadun jossain vankilassa verrattain hyväksi, mutta vangit arvioivat laadun samassa vankilassa heikommaksi.

Kielteisimmät

Myönteisimmät

Ryhmä 1			Ryhmä 2			Ryhmä 3		
Yksikkö	Yleisarvosana laadusta		Yksikkö	Yleisarvosana laadusta		Yksikkö	Yleisarvosana laadusta	
	henkilöstö	vangit		henkilöstö	vangit		henkilöstö	vangit
Vantaan vankila	4,6	(6,6)	Riihimäen vankila	6,2	(4,8)	Laukaan vankila	7,1	(8,4)
Oulun vankila	4,7	(6,5)	Mikkelin vankila	6,2	(4,9)	Hämeenlinnan vankila	7,4	(6,7)
Helsingin vankila	5,6	(6,0)	Pelson vankila	6,6	(5,7)	Sukevan vankila	7,7	(5,7)
			Turun vankila	6,6	(5,9)	Pyhäselän vankila	7,9	(7,4)
			Kylmäkosken vankila	6,7	(6,5)	Kestilän vankila	7,9	(8,0)
			Satakunnan vankila, Köyliön osasto	7,0	(5,5)	Naarajärven vankila	7,9	(7,3)
			Vaasan vankila	7,0	(5,9)	Sulkavan vankila	8,5	(7,1)
			Jokelan vankila	7,1	(6,5)	Käyrän vankila	8,5	(6,3)
			Keravan vankila	7,3	(6,2)			
			Suomenlinnan vankila	7,3	(7,0)			
			Vilppulan vankila	7,4	(8,2)			

* Taulukosta poistettu ne yksiköt, joissa oli alle 10 vastaajaa

- ¹ Ryhmittely perustui ryhmittelyanalyysiin (K-means), Ryhmittelyanalyysi pyrkii ryhmittelemään joko havaintoja (vastaajat) tai muuttujia (kyselylomakkeen väittämät) mahdollisimman samankaltaisiin ryhmiin (klustereihin).

**Kuvio 10. Henkilökunnan suhtautuminen Rikosseuraamuslaitoksen laatuun kielteisyyss-
myönteisyys -arvoasteikolla.**

Henkilökunnasta naiset antoivat keskimäärin miehiä parempia arvosanoja Rikosseuraamuslaitoksen laadusta. Merkittävin laatuun yhteydessä oleva tekijä oli vuorovaikutus johdon, esimiesten ja muun henkilökunnan välillä. Vuorovaikutuksen laatu heijastui esimerkiksi kokemuksiin etenemismahdollisuuksista työuralla ja yleiseen työskentelyilmapiiriin. Johtoasemassa tai esimiesasemassa työskentelevät arvioivat yksittäisissä väittämässä laadun olevan selvästi parempaa verrattuna muuhun henkilökuntaan. Vastaavasti Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin suhtauduttiin selvästi suopeammin. Muu henkilökunta luotti ja arvosti lähimpiä työtovereita sekä useimmiten myös omia lähiesimiehiä. Vankilan johtoon suhtauduttiin sen sijaan kriittisemmin. Kielteisemmissä vankiloista heikko vuorovaikutus johdon ja muun henkilökunnan välillä oli erityisen korostunut. Mielenkiintoinen tulos oli se, että määrääkaikaisessa palvelusuhteessa oleva henkilökunta oli keskimäärin tyytyväisempää Rikosseuraamuslaitoksen laatuun kuin vakituksessa palvelusuhteessa työskentelevät. Määrääkaikaisessa palvelusuhteessa olevat esimerkiksi uskoivat selvästi useammin, että heidän aloitteellisuuttaan arvostetaan.

Vankien vastausten perusteella vankilat jakautuivat viiteen ryhmään. Kielteisemmin vangit arvioivat laatua turvallisuusluokituksestaan korkeimmissa vankiloissa, joissa valvonta on muita vankiloita intensiivisempää. Kyseisissä vankiloissa vangit ymmärrettävästi arvioivat muun muassa poistumislupakäytäntöjä heikommiksi verrattuna muihin vankiloihin. Laatu arvioitiin yleisesti ottaen myönteisemmäksi enemmän vapauksia ja toimintoja mahdollistavissa avolaitoksissa.

Vankien vastausten perusteella yksittäisten väittämien ja kokonaisarvosanan välinen yhteys ei ollut voimakas eikä yksiselitteinen: vangit saattoivat kirjata yksittäisiin laatu mittaviin väittämiin huonoja arvioita, mutta samalla pitivät vankilan laatua kokonaisuudessa kohtuullisena tai jopa hyvänä.

Kielteisimmät → Myönteisimmät

Ryhmä 1			Ryhmä 2			Ryhmä 3			Ryhmä 4			Ryhmä 5		
Yleisarvosana laadusta			Yleisarvosana laadusta			Yleisarvosana laadusta			Yleisarvosana laadusta			Yleisarvosana laadusta		
Yksikkö	vangit	henkilöstö	Yksikkö	vangit	henkilöstö	Yksikkö	vangit	henkilöstö	Yksikkö	vangit	henkilöstö	Yksikkö	vangit	henkilöstö
Riihimäen vankila	4,8	(6,2)	Helsingin vankila	6,0	(5,6)	Jokelan vankila	6,5	(7,1)	Suomenlinnan vankila	7,0	(7,3)	Laukaan vankila	8,4	(7,1)
Mikkelin vankila	4,9	(6,2)	Keravan vankila	6,2	(7,3)	Kuopion vankila	7,2	(7,7)	Juuan vankila	7,7	(*)	Vanajan vankila	7,9	(8,4)
Turun vankila	5,9	(6,6)	Vantaan vankila	6,6	(4,6)	Naarajärven vankila	7,3	(7,9)	Kestävän vankila	8,0	(7,9)	Vilppulan vankila	8,2	(7,4)
			Oulun vankila	6,5	(4,7)	Pyhäselän vankila	7,4	(7,9)	Sulkavan vankila	7,1	(8,5)			
			Pelton vankila	5,7	(6,6)	Käyrän vankila	6,3	(8,5)	Ylitornion vankila	7,7	(7,0)			
			Sukevan vankila	5,7	(7,7)				Satakunnan vankila, Huitisten osasto	7,5	(7,9)			
			Hämeenlinnan vankila	6,7	(7,4)									
			Kymälänkosken vankila	6,5	(6,7)									
			Satakunnan vankila, Köyliön osasto	5,5	(7,0)									
			Vaasan vankila	5,9	(7,0)									

* alle 5 vastaajaa (ei laskettu)

**Kuvio 11. Vankien suhtautuminen Rikosseuraamuslaitoksen laatuun kielteisyyss-
myönteisyys -arvoasteikolla.**

Naisvangit, yli 40-vuotiaat vangit sekä ensimmäistä kertaa vankilaan saapuneet vangit antoivat vankeuden laadusta keskimäärin myönteisempää palautetta verrattuna muihin vankiryhmiin. Kielteisimmiksi koetuista vankiloissa korostuivat etenkin ongelmat vankien ja henkilökunnan vuorovaikutuksessa: vangit kritisoivat muun muassa tiedonsaantia, vastaanottoa sekä henkilökunnan perehtyneisyyttä ja siltä saamaansa kohtelua. Terveystieteiden järjestäminen koettiin vankien mielestä myös heikoksi. Materiaalisiin tarpeisiin ja fyysisiin olosuhteisiin kuten ruokahuoltoon, kanttiinisiin, oman hygienian ylläpitoon ja mahdollisuuteen omaan rauhaan liittyvissä väittämässä erot vankilaryhmien välillä muodostuivat sen sijaan pieniksi. Vankilaryhmien välillä ei ollut suuria eroja lisäksi päihdevalvontaa mittaamissa väittämässä.

3 YHDYSKUNTASEURAAMUKSET

3.1 Yhdyskuntaseuraamusasiakaskysely

3.1.1 VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden vastausaktiivisuus oli vastaajaryhmistä heikoin. Vain kolmannes toimeenpanossa 16.10.2016 olleista asiakkaista vastasi kyselyyn. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen välillä vastausprosentti vaihteli merkittävästi. Pienin vastausprosentti (14 prosenttia) oli Helsingin ja suurin (68 prosenttia) Porin toimistossa. Asiakkaiden tavoittamista pyrittiin helpottamaan antamalla mahdollisuus vastata kyselyyn internetissä, mutta sähköistä vastauslomaketta hyödynsi ainoastaan kymmenen vastannutta koko maassa.

Alueittain vastanneiden määrässä oli selkeitä vinoumia: vastanneista 17 prosenttia oli Etelä-Suomen rikosseuraamusalueelta, kun mittauspäivänä 16. lokakuuta koko maan yhdyskuntaseuraamusasiakkaista 32 prosenttia oli Etelä-Suomen alueella. Yliedustettuna olivat Länsi-Suomen rikosseuraamusalueen asiakkaat. Heistä 47 prosenttia vastasi laatumittaukseen, vaikka heidän osuutensa kaikista asiakkaista mittauspäivänä oli 37 prosenttia. Alueellisten vinoumien ja alhaisen kokonaisvastausprosentin vuoksi tulosten yleistettävyyteen on suhtauduttava varauksin. Tuloksiin on voinut vaikuttaa myös vastaajien motivoituneisuus. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaita oli vaikeaa saada osallistumaan kyselyyn.

Seuraamuslajeittain vastanneiden osuudet edustivat tyydyttävästi 16.10.2016 vallinnutta yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden jakaumaa. Selkeimmin (5,5 prosenttia) aliedustettuna olivat ehdolliseen vankeuteen tuomitut nuoret Itä- ja Pohjois-Suomen alueella. Ehdonalaisvalvonta-asiakkaiden osuus koko maan vastaajista oli 4,4 prosenttia pienempi kuin mittauspäivän asiakkaista. Sen sijaan valvontarangaistusta suorittavia oli vastanneiden joukossa kuusi prosenttia (n=47), kun lokakuun 16. päivänä heitä oli kaikista asiakkaista vain kaksi prosenttia. Pienen kokonaismäärän vuoksi valvontarangaistuksen suhteellisen yliedustuksen ei voida kuitenkaan olettaa vääristävän kyselyn tuloksia.

Taulukko 5. Yhdyskuntaseuraamusiasiakaskyselyyn vastanneiden osuudet verrattuina asiakasjakaumaan yhdyskuntaseuraamuksittain 16.10.2016 (%).

	Yhdyskunta- palvelu	Valvonta- rangaistus	ERN- valvonta	Nuoriso- rangaistus	EAV- valvonta
Etelä-Suomi	-0,3	3,3	0,9	-0,1	-3,8
Itä- ja Pohjois-Suomi	3,8	4,2	-5,5	1,3	-3,9
Länsi-Suomi	-0,1	3,6	-2,8	0,4	-1,1
Koko maa	2,2	3,8	-2,3	0,6	-4,4

Taustatietojen perusteella Etelä-Suomen rikosseuraamusalueen vastanneet erosivat jonkin verran Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Länsi-Suomen rikosseuraamusalueen vastanneista. Ensi kertaa yhdyskuntaseuraamusta suorittavien, aiemmin vankilassa olleiden ja taustaltaan ulkomaalaisten osuudet olivat suurempia Etelä-Suomen alueella. Etelä-Suomen alueella korostui myös yli vuosi sitten yhdyskuntaseuraamuksensa suorittamisen aloittaneiden määrä, mitä voi selittää ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvonnassa olevien osuus. Yhdyskuntapalveluasiakkaiden määrä oli suuri Itä- ja Pohjois-Suomen rikosseuraamusalueella. Länsi-Suomen alueella korostui myös naisten määrä.

3.1.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO

Järjestykseen liittyviä kokemuksia kartoitettiin muun muassa valvojan ja valvontatapaamisiin liittyvillä kysymyksillä ja väittämillä. Järjestyksen laatu koettiin erittäin hyväksi väittämän *Minulla ei ole mahdollisuutta keskustella valvojani kanssa riittävän usein* kanssa. Sen kohdalla vastausten hajonta oli hyvin suuri. Samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa oli 16 prosenttia vastanneista. Rikosseuraamusalueittain väittämään vastanneiden hajonta oli seuraava: Etelä-Suomen alueella 22 prosenttia, Itä- ja Pohjois-Suomen alueella 14 prosenttia ja Länsi-Suomen alueella 15 prosenttia.

Vastaanotto ja perehdyttäminen oli vastanneiden mielestä hoidettu hyvin toimistoissa. Hyvin pieni osa (kaksi prosenttia) vastaajista oli sitä mieltä, että heitä ei ollut perehdytetty tai heidät oli perehdytetty huonosti. Lähes kaikki pitivät toimistojen vastaanottoa asiallisena.

Päihteiden käyttöä koskevissa vastauksissa hajonta oli suurta. Vastanneista 64 prosenttia oli sitä mieltä, että päihteiden käyttöä yhdyskuntaseuraamuksen aikana oli valvottu tiukasti toimistoissa. Noin kolmannes vastanneista ei ottanut kantaa päihteiden käytön valvontaan. Pieni osa vastanneista (seitsemän prosenttia) ei pitänyt päihteiden käytön valvontaa kovinkaan tehokkaana. Suuri osa vastanneista (n=500) oli myös jättänyt vastaamatta väittämään *"Päihdetestit on tämän seuraamuksen aikana tehty asiallisesti"*. Väittämään vastanneista 82 prosenttia oli kuitenkin sitä mieltä, että testit oli tehty asiallisesti.

Viisi prosenttia vastanneista oli pelännyt turvallisuutensa puolesta yhdyskuntaseuraamuksen aikana. Heistä puolet oli Länsi-Suomen rikosseuraamusalueelta ja puolet oli 15–29-vuotiaita.

Oikeudenmukaisuus-temaan liittyivät väittämät oikeudenmukaisesta kohtelusta, kuulluksi tulemisesta ennen päätöksiä sekä päätösten perusteluista. Myös rikkomusten käsittelyn oikeudenmukaisuus liittyi tähän teemaan. Ongelmia oli koettu vain päätösten riittävän selkeissä perusteluissa, johon kymmenen prosenttia vastanneista oli tyytymättömiä. Suhteellisesti suurin osuus (12 prosenttia) heistä oli Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella.

3.1.3 HYVINVOINTI

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden elämäntilanteeseen liittyviä asenneväittämiä oli neljä. Hiukan yli 10 prosenttia vastanneista koki, että asuinpaikan sijainti on vaikeuttanut yhdyskuntaseuraamuksen suorittamista. Tulokset eivät olennaisesti eronneet rikosseuraamusalueittain. Noin 11 prosenttia ilmoitti, että oma elämäntilanne on vaikeuttanut yhdyskuntaseuraamuksen. Vastanneet olivat kuitenkin sitä mieltä, että elämäntilanne oli huomioitu hyvin täytäntöönpanoa suunniteltaessa. Vain noin kaksi prosenttia oli tästä asiasta eri mieltä tai täysin eri mieltä. Nuorimpien eli 15–20-vuotiaiden joukossa oli eniten (13 prosenttia) sellaisia vastanneita, joiden mielestä yhdyskuntaseuraamuksen suorittaminen on haitannut liikaa normaalia elämää.

Kyselyssä kartoitettiin kokemusta yhdyskuntaseuraamustoimiston ilmapiiristä, yhdyskuntaseuraamustoimiston kokemista epämiellyttävänä sekä yhdyskuntaseuraamuksen suorittamisen stressaavuutta. Alle prosentti ei pitänyt ilmapiiriä hyvänä. Hiukan alle kolme prosenttia oli kokenut yhdyskuntaseuraamustoimiston todella epämiellyttävänä. Yhdyskuntaseuraamuksen suorittamisen oli kokenut stressaavana 13 prosenttia vastanneista. Vastaajaryhmittäiset osuudet eivät eronneet merkittävästi.

”Vietän liikaa aikaani ilman mielekästä tekemistä” -väittämä tuotti suurehkon hajonnan vastauksissa. Yhteensä 15 prosenttia vastanneista oli väittämän kanssa samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Ikäluokista 30–39-vuotiaiden ryhmässä näiden vastanneiden osuus oli suurin, 17 prosenttia. Naisvastanneista samaa mieltä olevien joukko (17 prosenttia) korostui verrattuna miehiin (14 prosenttia).

3.1.4 SUHTEET

Suhteisiin liittyviä teemoja olivat suhteet henkilökunnan ja asiakkaiden välillä, sekä asiallinen ja kunnioittava kohtelu. Vastanneet pitivät saamaansa kohtelua keskimäärin erittäin hyvänä sekä seuraamuksen alkaessa että sen kestäessä. Eri ryhmien välillä ei ollut merkittäviä eroja tyytyväisyydessä kohteluun tai suhteissa henkilökuntaan. Sekä omaan valvojaansa että toimiston henkilökuntaan luotti 90 prosenttia vastanneista ja neutraalisti asiaan suhtautui kummassakin väittämässä yhdeksän prosenttia. Vastanneista 97 prosenttia oli samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että he tulevat hyvin toimeen yhdyskuntaseuraamustoimiston henkilökunnan kanssa. Hyvät suhteet toimistojen henkilökuntaan olivat ominaisia muutenkin lähes kaikille kyselyyn vastanneille, mikä todennäköisesti on vaikuttanut mittauksen tuloksiin yleisellä tasolla.

3.1.5 TOIMINNALLISUUS

Rangaistusajan suunnitelmallisuus oli lähes kaikkien vastanneiden mielestä hyvällä tasolla: tavoitteet ja aikataulut oli laadittu selkeiksi ja vain alle prosentti ilmoitti, että ei ole motivoitunut työskentelemään tavoitteiden saavuttamiseksi. Noin 95 prosenttia keskusteli riittävän usein tavoitteiden etenemisestä valvojansa kanssa.

Tukeen ja toimintoihin liittyvät vastaukset olivat osittain ristiriitaisia. Yleisellä tasolla vastanneet olivat kahden ja kolmen prosentin vaihteluvälillä eri mieltä väittämistä; 1) *yhdyskuntaseuraamustoimistossa tuetaan laittamaan elämäni järjestykseen* ja 2) *pysymään erossa rikoksista*. Toisaalta kysymyksiin *”Onko sinulle tarjottu riittävästi mahdollisuuksia osallistua päihdekuntoutukseen / uusintarikollisuuteen vaikuttaviin ohjelmiin / tukitunteihin”* kieltävästi vastanneita oli huomattavan paljon. Erityisesti riittävien mahdollisuuksien puute korostui naisten ja ulkomaalaisten joukossa. Esimerkiksi 42 prosenttia naisista ja 55 prosenttia ulkomaalaisista koki, ettei mahdollisuuksia osallistua tukitunteihin ollut tarjottu riittävästi. Päihdekuntoutukseen tai päihdehoitoon ilmoitti seuraamuksen aikana osallistuneensa yhteensä 23 prosenttia vastanneista ja joka neljäs koki siitä olleen hyötyä. Prosenttiosuudet eivät ole vertailukelpoisia, sillä osa oli jättänyt vastaamatta päihdekuntoutuksen tai -hoidon hyötyä koskevaan kysymykseen. Yhdeksän prosenttia vastanneista koki, että osallistumisesta oli ollut melko vähän tai ei ollenkaan hyötyä.

Taulukko 6. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden osallistuminen toimintoihin ja toimintojen tarjonta (%)

	Tukitunnit		Kuntouttavat ohjelmat		Päihde-kuntoutus	
	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei
Onko osallistunut	9	91	8	92	23	77
Onko riittävästi tarjolla	67	33	71	29	80	20

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden avovastaukset

Lomakkeen viimeisessä, avoimessa kysymyksessä pyydettiin palautetta Rikosseuraamuslaitokselle. Näistä vastauksista koostuva tekstiaineisto tarkentaa tulosten positiivista sanomaa: asiakkaat ovat tyytyväisiä täytäntöönpanon asiallisuuteen, saamaansa apuun ja valvojiensa kanssa käytyihin keskusteluihin. Henkilökunnalle on osoitettu runsaasti kiitoksia ja terveisiä. Moni asiakas kiitti saamaansa mahdollisuutta suorittaa vankeusrangaistus yhdyskuntapalveluna. Yksittäisiä negatiivisia mainintoja saivat valvontakäyntien tarpeettomuus ja valvontarangaistuksen rajoittavat ominaisuudet. Muutamia kommentteja vankilasta vapautumisen puutteellisesta valmistelusta kohdistettiin koko Rikosseuraamuslaitokselle.

3.2 Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökuntakysely

3.2.1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen, arviointikeskusten ja tukipartioiden henkilökunnasta (n=291) kyselyyn vastasi 192 henkilökunnan edustajaa. Vastausprosentti oli 66. Aktiivisimmin kyselyyn vastattiin Kuopion (100 prosenttia) yhdyskuntaseuraamustoimistossa. Matalin vastausprosentti oli Jyväskylän (36 prosenttia) yhdyskuntaseuraamustoimistossa.

Vastanneet edustivat hyvin Rikosseuraamuslaitoksen yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökuntarakennetta. Vastanneista 18 prosenttia oli miehiä ja 82 prosenttia naisia. Kyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 44 vuotta. Kaksi kolmesta (66 prosenttia) teki yhdyskuntaseuraamustyötä ja 34 prosenttia työskenteli johdossa, hallinnossa, tukipartioissa tai arvioinnissa. Vastaaajista 81 prosentilla työsuhde oli vakituinen, ja työsuhde oli jatkunut keskimäärin 13 vuotta. Esimiestehtävissä työskenteli 20 prosenttia. Asiakkaiden kanssa välittömässä vuorovaikutuksessa ilmoitti työskentelevänsä 72 prosenttia vastaaajista ja jonkin verran 22 prosenttia vastaaajista.

3.2.2 JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO

Ammatillisuus

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunta on mittauksen perusteella työhönsä sitoutunutta ja pitää sitä myös ammatillisesti korkeatasoisena ja vaativana. Yhdeksän kymmenestä vastasi, että työpaikalla on korkea työmoraali. Vastanneista lähes kaikki (96 prosenttia) kokivat, että Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin samaistuminen on helppoa. Rikosseuraamuslaitoksen strategian ilmoitti tuntevansa hyvin 86 prosenttia.

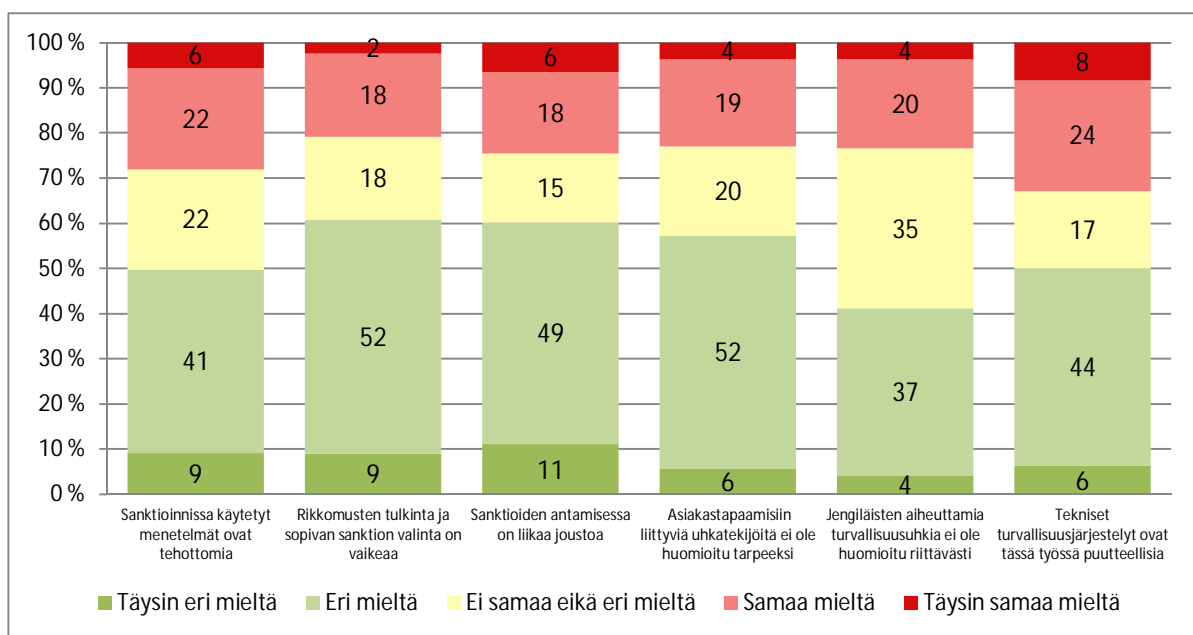
Valtaosa (84 prosenttia) oli työstään ylpeitä. Yli kahdeksan kymmenestä tiesi, miten toimia yhteistyöhaluttomien asiakkaiden kanssa. Kaksi kolmasosaa oli sitä mieltä, että tavalliset suhteet asiakkaisiin eivät heikennä omaa ammatillista arvovaltaa. Vain 16 prosenttia koki, että asiakkaat käyttävät työntekijää hyväksi, jos henkilöä ei ole tarpeeksi tiukka. Toisaalta 17 prosenttia myös myönsi, että joskus on vaikeaa olla tarpeeksi tiukka asiakassuhteen siitä kärsimättä.

Turvallisuus

Turvallisuusosaaminen oli yhdyskuntaseuraamustoimistoissa hyvällä tasolla, mutta lisäkoulutusta turvallisuusasioissa kaivattiin. Silti vain kolme prosenttia vastanneista ilmoitti, ettei tiedä miten tulisi toimia uhkaavissa asiakastilanteissa ja vain yhdeksän prosenttia totesi, että turvallisuusuhkien tunnistaminen asiakastyössä on vaikeaa. Toisaalta neljännos oli sitä mieltä, että turvallisuuskoulutus ja turvallisuusasioiden käsittely ei ole riittävää ja tarkoituksenmukaista. Noin neljännos oli myös sitä mieltä, ettei asiakastapahtumiin liittyviä uhkatekijöitä ole huomioitu tarpeeksi. Noin viidenneksellä ei ollut valmiuksia tunnistaa asiakkaiden itsemurhariskiä.

Peräti neljä kymmenestä vastanneista ilmoitti kokevansa turvallisuusuhkia työssään, ja kolmanneksen mielestä tekniset turvallisuusjärjestelyt ovat puutteellisia. Lähes kuusi kymmenestä ilmoitti kuitenkin saavan nopeasti apua uhkaavissa tilanteissa. Yli viidenneksen mielestä jengiläisten aiheuttamia turvallisuusuhkia ei ole huomioitu riittävästi.

Yli neljännos koki, että sanktiomenetelmät ovat tehottomia. Viidenneksen mielestä rikkomusten tulkinta ja sopivan sanktion valinta on vaikeaa ja 25 prosentin mielestä sanktioiden antamisessa on liikaa joustoa.

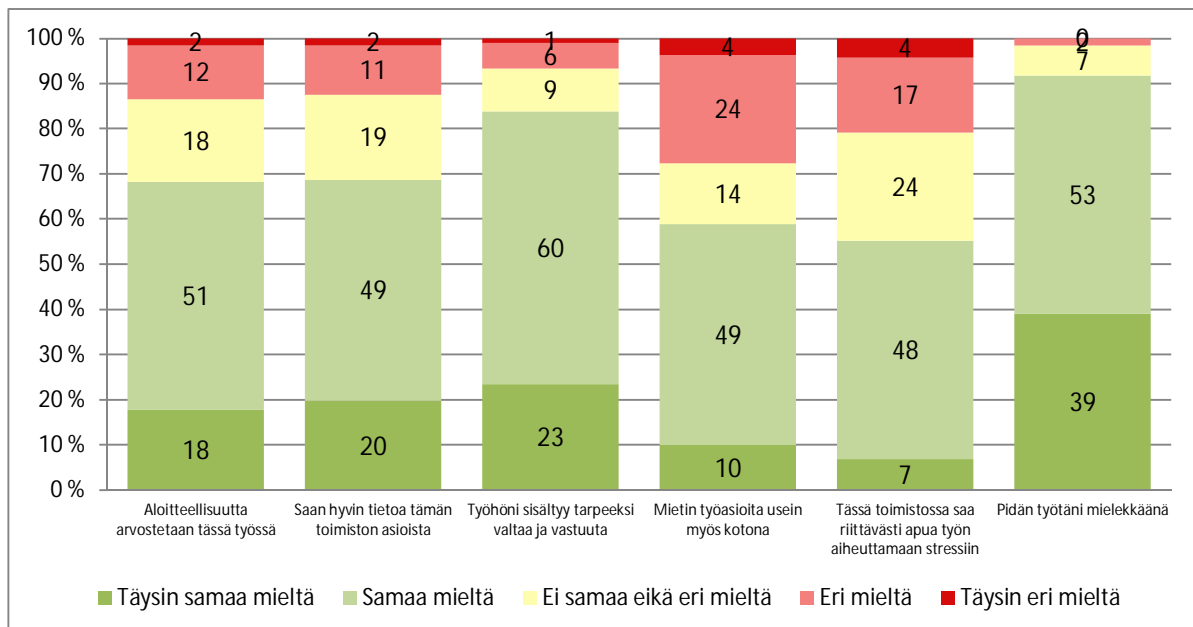

Kuvio 12. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan mielipiteet turvallisuudesta

3.2.3 TYÖHYVINVOINTI

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunta on mittauksen perusteella hyvin motivoitunutta. Työskentelyolosuhteet ovat pääosin kunnossa ja osallisuudentunne korkea. Työtään mielekkäänä piti valtaosa (92 prosenttia) vastanneista ja lähes kaikki kertoivat (97 prosenttia) tekevänsä parhaansa saavuttaakseen työlle asetetut tavoitteet. Suurin osa (86 prosenttia) myös ilmoitti tulevansa mielellään töihin ja piti työtilojaan kunnollisina (89 prosenttia). Lähes seitsemän kymmenestä ilmoitti saavansa hyvin tietoa toimiston asioista ja Rikosseuraamuslaitosta koskevista asioista. Hieman yli puolet vastasi saavansa osallistua tarpeeksi toimiston toimintaa koskeviin suunnitelmiin ja päätöksentekoon. Suurimman osan mukaan työhön sisältyy tarpeeksi valtaa ja vastuuta (84 prosenttia) ja työhön sisältyvät vastuut ovat selkeitä (92 prosenttia). Aloitteellisuutta arvostetaan 68 prosentin mielestä. Kuusi kymmenestä koki saavansa tarpeeksi kiitosta ja palautetta työstään. Kolmella neljästä on hyvät mahdollisuudet kehittää itseänsä ammatillisesti, mutta vain viidennes koki, että heillä on hyvät mahdollisuudet edetä urallaan.

Toisaalta neljä kymmenestä koki työnsä hyvin stressaavana. Työasioita miettii usein kotona yli 28 prosenttia vastanneista. Viidenneksen mukaan toimistoissa ei saa riittävästi apua työn aiheuttamaan stressiin. Yli viidennes myös tunsi, ettei toimistossa kannata tehdä ylimääräistä työtä, koska sitä ei huomioida. Hieman yli 40 prosenttia koki, ettei asiakastietojärjestelmä tue riittävästi heitä työssään.

Kuvio 13. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan mielipiteet työhyvinvoinnista

3.2.4 SUHTEET

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan suhteet työtovereihin ja esimiehiin ovat vastausten perusteella erinomaiset. Lähes koko henkilökunta koki (94 prosenttia), että suhde lähimpiin työtovereihin on hyvä. Työtovereita tärkeimpänä tukena päivittäisessä työssä piti yhdeksän kymmenestä. Yhdeksän kymmenestä ilmoitti myös suhteidensa lähiesimieheen sekä johtoon olevan hyvät. Seitsemän vastaaja kymmenestä koki ylipäänsä, että johdon ja henkilökunnan vuorovaikutus toimii hyvin toimistossa. Samoin seitsemän vastaajaa kymmenestä koki, että toimiston johto on hyvin tavoitettavissa ja että johto on pätevää. Toisaalta 22 prosenttia työntekijöistä katsoi, ettei johto osallistu riittävästi toimiston päivittäiseen toimintaan. Enemmän tukea ja ohjausta lähiesimieheltään toivoi 15 prosenttia vastanneista.

Yhdyskuntaseuraamustoimiston henkilökunta luottaa Rikosseuraamuslaitokseen (69 prosenttia), yhdyskuntaseuraamustoimistojen johtoon (69 prosenttia), lähiesimiehiin (80 prosenttia) ja ennen kaikkea työtovereihin (92 prosenttia). Epäluottamusta Rikosseuraamuslaitokseen tai toimiston johtoon tunsivat vain joka kymmenes. Epäluottamusta lähiesimiehiin (6 prosenttia) tai työtovereihin (3 prosenttia) koki vielä harvempi. Samalla lähes kaikki vastanneet uskoivat, että työtoverit (91 prosenttia) ja lähiesimiehet (91 prosenttia) luottavat heihin. Valtaosa uskoi myös, että Rikosseuraamuslaitos (87 prosenttia) ja toimiston johto (80 prosenttia) luottavat heihin.

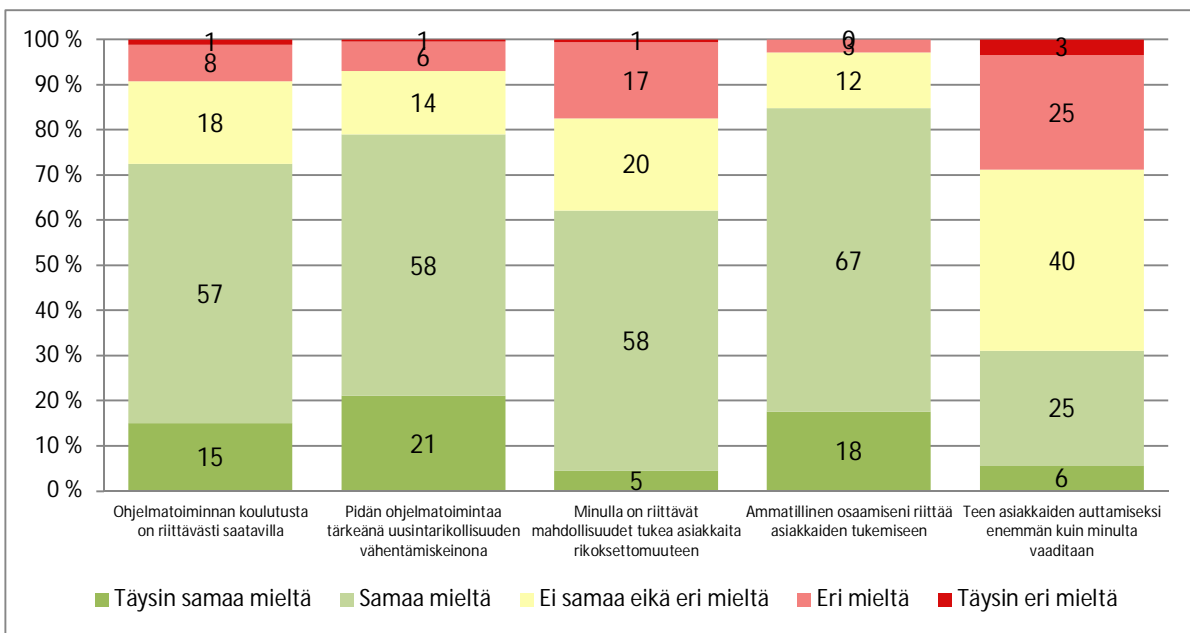
Yhdyskuntaseuraamushenkilökunta tuli lähes kokonaisuudessaan (96 prosenttia) hyvin toimeen yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden kanssa, mutta varsinaisesti luottamusta toimiston asiakkaisiin sanoi tuntevansa vain joka kolmas vastannut. Yli neljännes katsoi, että asiakkaiden luottamuksen saavuttaminen on vaikeaa. Toisaalta kahdeksan kymmenestä oletti, että asiakkaat luottavat häneen.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden kohtaamisen sosiaalisessa mediassa koki ongelmalliseksi viidennes vastanneista. Puolet tiesi, kuinka työskennellä erilaisten etnisiä ryhmiä edustavien asiakkaiden kanssa.

3.2.5 TOIMINNALLISUUS

Tuki ja kuntoutus

Enemmistö vastanneista uskoi, että heillä on valmiudet ja välineet tehdä rikosseuraamusasiakkaidensa kanssa vuorovaikutuksellista, motivoivaa ja mielekästä asiakastyötä. Kuusi kymmenestä uskoi, että heillä on riittävät mahdollisuudet tukea asiakkaita rikoksettomuuteen ja toiseksi heidän ammatillinen osaamisensa (85 prosenttia) riittää asiakkaiden tukemiseen. Suurin osa vastanneista (79 prosenttia) piti ohjelmatoimintaa tärkeänä uusintarikollisuuden vähentämiskeinona ja 61 prosenttia ilmoitti, että heillä on hyvät mahdollisuudet toteuttaa ohjelmatoimintaa. Myös ohjelmatoiminnan koulutusta on suurimman osan (72 prosenttia) mukaan riittävästi saatavilla.

Kuvio 14. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnan mielipiteitä tuesta ja kuntoutuksesta

Kolmannes koki, etteivät he aina tiedä kuinka yhdyskuntaseuraamusasiakkaita voisi tukea ja neuvoa. Yli viidenneksen mielestä asiakkailla on myös liian suuria odotuksia sen suhteen, millaisissa asioissa heitä voidaan auttaa ja tukea. Kolmannes vastanneista koki tekevänsä asiakkaiden auttamiseksi enemmän kuin vaaditaan ja viidenneksen mielestä asiakkaiden tukeminen vie joskus liikaa työaikaa. Tosin kaksi kolmesta oli sitä mieltä, että hallinnolliset tehtävät vievät liikaa aikaa varsinaiselta asiakastyöltä.

Yli kolmannes tunsi, ettei aika riitä perusteellisen täytäntöönpanon suunnitteluun ja yli viidennes ilmoitti, ettei asiakkaiden tarpeita ole mahdollista huomioida riittävästi täytäntöönpanon suunnittelussa. Vajaa viidennes kuitenkin katsoi, että asiakasarviointi ja rangaistusajan suunnittelu vievät liikaa aikaa tärkeämmiltä täytäntöönpanotehtäviltä. Yli viidennes koki, että asiakkaita on vaikea saada sitoutumaan aidosti täytäntöönpanon tavoitteisiin.

Yhdyskuntaseuraamustoimistojen, tukipartioiden ja arviointikeskusten henkilökunnan avovastaukset

Yhdyskuntaseuraamushenkilökunnan avovastauksissa painottui positiivisen palautteen sijaan kritiikki. Arvostelun painopisteet olivat samat kuin vankiloissakin. Vastauksissa korostui resurssien riittämättömyys. Ristiriitaisena pidettiin sitä, että yhdyskuntaseuraamusten käyttöä pyritään lisäämään ja uusia seuraamuksia otetaan käyttöön. Samalla henkilökunnan määrää pyritään vähentämään. Kielteiseksi koettiin myös se, että hallinnollisiin tehtäviin ja erilaisten ohjelmien käyttöön (kuten Kieku) kuluu liikaa aikaa varsinaisen asiakastyön kustannuksella. Lisäksi useissa vastauksissa painotettiin, kuinka viime aikojen laki- ja organisaatiomuutokset sekä toimitilahankkeet samoin kuin käyttöön otetut uudet tekniset järjestelmät vaativat paljon perehtymistä ja vievät valtavasti aikaa asiakastyöltä.

3.3 Yhdyskuntaseuraamusten laatu

Yhdyskuntaseuraamusten laatu koettiin yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden joukossa pääasiassa myönteiseksi tai erittäin myönteiseksi. Vain harvat kysymykset tai väittämät paljastivat tyytymättömyyttä seuraamuksen täytäntöönpanoon tai siihen liittyviin olosuhteisiin. Yhdyskuntaseuraamustoimistot olivat myös keskenään varsin samanlaisia: joukossa ei ollut yhtään toimistoa, joka kokonaisuudessaan olisi saanut asiakkailtaan muita selkeästi heikompia arvioita. Vastaava havainto tehtiin henkilökuntakyselyn tuloksista. Toisin kuin vankiloita, yhdyskuntaseuraamustoimistoja ei koko aineiston perusteella ollut mahdollista tyypitellä myönteisten ja kielteisten laatuksien yksiköiksi.

Asiakaskyselyssä tasaisen hyvien arvioiden joukossa oli kaksi erityistä osa-aluetta, joiden laadussa koettiin selkeästi parantamisen varaa. Koko kyselyn kielteisimmät tulokset sai asenneväittämä ”*Minun mielestäni valvontakäynnit ovat tarpeettomia*”, joka kuului ehdonalaisvalvontaa (EAV), ehdollisen vankeuden valvontaa (ERN) ja nuorisorangaistusta (NR) suorittavien asiakkaiden erikoiskysymyksiin. Toinen tyytymättömyyttä aiheuttanut aihe oli valvontarangaistuksen sosiaalista elämää haittaavat sivuvaikutukset. Monet kokivat valvontarangaistuksen suorittamisen rajoittavan huomattavasti perhe-elämää ja totesivat välttelevänsä ihmisten tapaamista tämän takia. Näitä poikkeuksellisen heikot arvosanat saaneita väittämiä tutkittiin tarkemmin tilastollisilla analyyseilla.

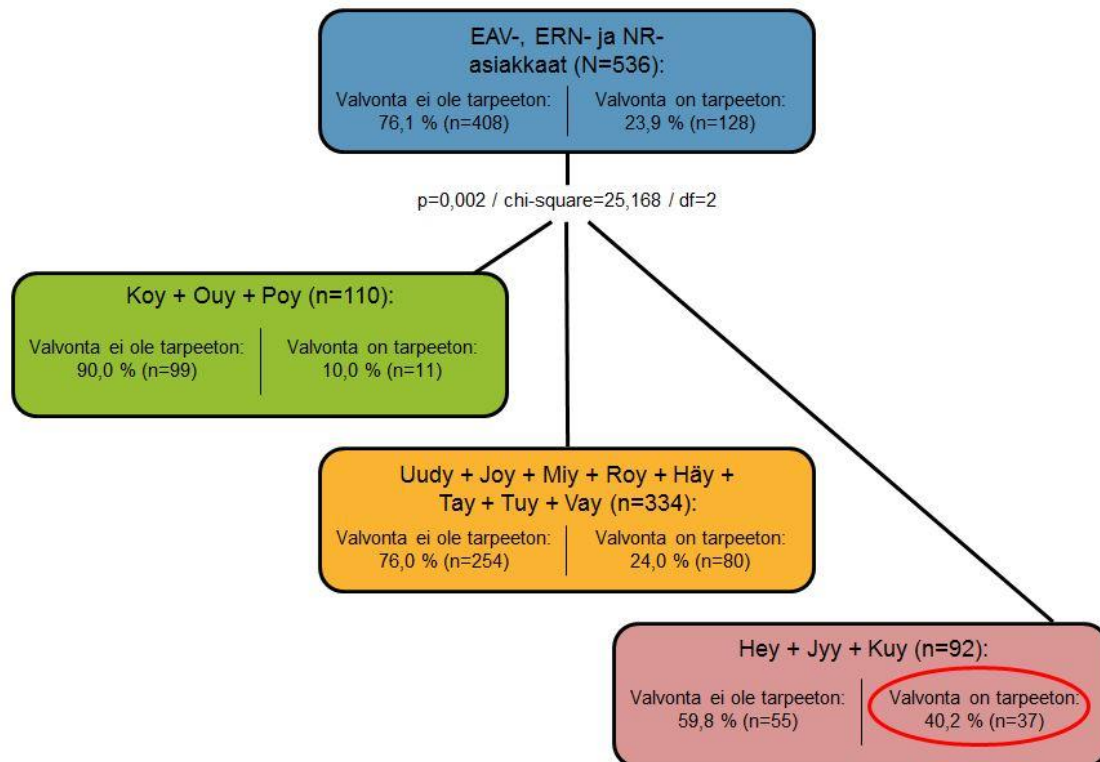
Valvontakäyntien tarpeettomuus

Valvontakäynnit tarpeettomiksi kokevien vastanneiden tyypittely tehtiin päätöspuumenetelmällä². Selitettäväksi muuttujaksi eli analyysin kohdejoukoksi valittiin ne vastanneet, jotka olivat täysin samaa mieltä tai samaa mieltä väittämän ”*Mielestäni valvontakäynnit ovat tarpeettomia*” kanssa. Vastanneita oli yhteensä 536, joista valvonnan tarpeettomiksi kokeneita oli 128 eli noin joka neljäs. Päätöspuumalliin valittiin taustamuuttujiksi vastaajan ikä, sukupuoli, kansalaisuus, suoritettava seuraamus, seuraamuksen aloittamisaika sekä tieto, onko vastaaja aiemmin suorittanut yhdyskuntaseuraamusta tai ollut vankilassa. Mukaan otettiin myös tieto, missä yhdyskuntaseuraamustoimistossa asiakas suorittaa nykyistä seuraamustaan.

Valittujen taustamuuttujien joukosta olennaisimmaksi valvonta-asiakkaita erottelevaksi tekijäksi osoittautui yhdyskuntaseuraamustoimisto, jossa asiakas suorittaa seuraamustaan. Tämän jaottelun jälkeen muut taustamuuttujat päätöspuumallissa eivät ole tilastollisesti merkitseviä. Toimistot jakoutuivat kolmeen kategoriaan. Kouvolan, Oulun ja Porin yhdyskuntaseuraamustoimistoista (Koy, Ouy, Poy) muodostuneessa ryhmässä

² Analyysissa käytetyssä mallissa (pätöspuu) testattiin muuttujien välisiä riippuvuuksia. Malliin valikoituvat automaattisesti ne selittävät muuttujat, joiden tilastollinen riippuvuus on suurinta selitettävään muuttujaan nähden.

valvonnan tarpeettomaksi kokeneita vastanneita oli vain kymmenen prosenttia eli 11 vastannutta 110:stä. Sen sijaan Helsingin, Jyväskylän ja Kuopion (Hey, Jyy, Kuy) yhdyskuntaseuraamustoimistoissa valvontakäyntejä piti tarpeettomina yhteensä 37 asiakasta eli 40 prosenttia vastanneista. Keskimmaisessä luokassa, johon kuuluivat loput yhdyskuntaseuraamustoimistot, valvontakäynnit tarpeettomiksi kokevien osuus oli suurin piirtein sama kuin koko maan vastanneiden joukossa yhteensä eli 24 prosenttia.

Kuvio 15. Päätöspuumalli asiakkaista, jotka kokivat valvontakäynnit tarpeettomiksi. Tilastollisesti merkitsevin taustamuuttuja oli yhdyskuntaseuraamustoimisto, jossa asiakas suorittaa seuraamustaan.

Analyysin perusteella voidaan olettaa, että kokemukseen valvonnan tarpeettomuudesta vaikuttavat joko alueelliset tai toimistojen työskentelykäytäntöihin liittyvät tekijät enemmän kuin asiakkaan henkilökohtaiset taustatekijät – kuten ikä, sukupuoli, seuraamustyyppi tai rikoshistoria. Avovastauksissa valvontakäynnit saivat sekä positiivista että negatiivista palautetta. Toiset olivat kokeneet hyötyneensä henkilökohtaisesta tuesta ja luottamuksellisesta suhteestaan valvojaan, toiset puolestaan kokivat valvonnan turhaksi omalla kohdallaan. Toimistoittain sanallisessa palautteessa ei ollut havaittavia trendejä,

eikä palautteesta löytynyt lisävihjeitä, miksi eri toimistojen asiakkaat kokevat valvontakäyntien tarpeellisuuden eri tavoin.

Valvontarangaistuksen sosiaaliset haittavaikutukset

Valvontarangaistusasiakkaita koskevien väittämien ”Valvontarangaistus rajoittaa huomattavasti perhe-elämääni” tai ” Välttelen ihmisten tapaamista valvontarangaistuksen vuoksi” oli samaa mieltä tai täysin samaa mieltä yhteensä 12 vastannutta 56:sta eli noin viidennes. Valvontarangaistusasiakkaiden pienen kokonaismäärän vuoksi tilastolliset analyysit eivät antaneet lisätietoa siitä, millaiset vastanneet kokivat rangaistuksen suorittamisen haittaavaan sosiaalisia suhteitaan mainitulla tavalla. Havaintoa onkin mielekkäintä tarkastella yleisellä tasolla vihjeenä siitä, mihin asioihin valvontarangaistuksen täytäntöönpanon kehittämisessä olisi syytä kiinnittää huomiota.

4 YHTEENVETO JA POHDINTA

Rikosseuraamusten laatua on kartoitettu vuoden 2016 mittauksessa vuosina 2012 ja 2015 julkaistujen laatututkimusten pohjalta. Suoranaisten vertailujen tekeminen edeltävien tutkimusten tuloksiin ei kuitenkaan ole mahdollista sen takia, että vuoden 2016 mittauksessa käytettyjä kysymyksiä on muutettu jonkin verran. Laatua kuvaava yleisarvosana osoitti koetun laadun kuitenkin heikentyneen hieman edeltäviin tutkimuksiin verrattuna. Vuoden 2016 mittaus osoitti muutenkin edeltävissä tutkimuksissa esiin nousseiden laatutekijöiden olevan samalla tavalla haasteellisia sekä henkilökunnalle, vangeille että yhdyskuntaseuraamusasiakkaille. Henkilökunnalla haasteellisuus liittyi muun muassa siihen, millainen organisaatio- ja johtamiskulttuuri vallitsee yksiköissä. Vangeilla tärkeiksi erottaviksi tekijöiksi nousivat etenkin oikeudenmukaisuuteen, vastaanottoon, perehdytykseen sekä toimintoihin liittyvät laatutekijät.

Edeltävissä tutkimuksissa vankilat ja yhdyskuntaseuraamustoimistot erosivat siten, että viimeksi mainitut profiloituivat vankeutta selkeästi myönteisempinä täytäntöönpanoyksiköinä lähes kaikkien laatutekijöiden osalta sekä henkilökunnan että yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden vastauksissa. Tämä myönteisyys–kielteisyysero säilyi ennallaan myös tässä mittauksessa. Yhdyskuntaseuraamustoimistoissa sekä asiakkaat että henkilökunta arvioivat laatua kokonaisuudessaan myönteisesti. Vankilat taas jakautuivat henkilökunnan ja vankien vastauksissa myönteisempien ja kielteisempien laitosten ryhmiin. Mittaustulokset osoittavat laatukokemusten vaihtelevan vankiloittain ja olevan yhteydessä siihen, millaiseksi vankiloiden toimintaa arvioitiin yleisarvosanalla.

Tuloksiltaan kielteisimmissä vankiloissa sekä henkilökunta että vangit suhtautuivat kriittisesti lähes kaikkiin laadun osatekijöihin. Vangeilla ero myönteisten ja kielteisten laitosten välillä ilmeni erityisen selvästi suhtautumisessa henkilökuntaan, kohteluun ja oikeudenmukaisuuteen sekä rangaistusajan suunnitelmien toteuttamismahdollisuuksiin. Henkilökunnan osalta kielteisten laatukokemusten vankiloissa varsinkin suhteet johtoon koettiin heikoiksi ja etäisiksi. Myös suhtautuminen omiin vaikutusmahdollisuuksiin oli yhteydessä siihen, millaiseksi suhteet johtoon arvioitiin. Lisäksi näissä vankiloissa suhtautuminen oli epäileväisintä sen suhteen, miten hyvin käytännöllä voidaan vaikuttaa vankien myöhempään toimintaan.

Fyysisiä olosuhdetekijöitä kuten hygieniää, vaatetusta ja ruokahuoltoa vangit arvioivat suhteellisen yhdenmukaisesti kaikissa vankiloissa. Vankien ja henkilökunnan vastauksissa etenkin heikot resurssit – kuten mahdollisuudet järjestää toimintoja – koettiin puutteellisiksi, mikä heijastui arvioituun laatuun. Useat vangit olisivat tarvinneet nykyistä enemmän erilaisia kuntouttavia toimintoja, työtoimintaa tai koulutusta. Samalla monet vangit kokivat, että rangaistusajan suunnitelmien noudattamisesta ei ole juurikaan hyötyä, vaikka niissä esitettyjä tavoitteita ja suunnitelmia pidettiin sinänsä hyvinä ja selkeinä. Vankeuden laadun kehittämiseksi olisi hyvä pohtia sitä, miten rangaistusajan suunnitelmat saataisiin muutettua tehokkaammin käytännön toiminnoiksi vankiloissa ja samalla lisätä

sellaisia toimintoja, joita vangit tarvitsevat ja jotka auttavat heitä rikoksettomuustavoitteissa.

Toimintojen puutetta koettiin myös yhdyskuntaseuraamustoimistoissa. Vastausten perusteella mahdollisuuksia osallistua tukitunteihin, ohjelmiin ja päihdekuntoutukseen ei ollut riittävästi tarjolla. Neljännes valvonta-asiakkaista oli sitä mieltä, että valvontakäynnit ovat tarpeettomia. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että enemmistö vastanneista asiakkaista tunsivat itsensä motivoituneeksi työskentelemään suunnitelmien rikoksettomuustavoitteen saavuttamiseksi. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen laadun kannalta mielenkiintoista onkin se, että asiakkaat kokevat käynnit siellä pääasiassa myönteisinä. Myönteisen kokemuksen voi jo sellaisenaan katsoa edistävän yhteisymmärrystä työntekijän ja asiakkaan välillä ja luovan myös hyvät edellytykset yhteiselle työskentelylle rikoksettomuustavoitteen saavuttamiseksi. Jatkossa olisikin tärkeää pohtia sitä, miten valvontakäyntejä ja muita yhdyskuntaseuraamusten suorittamiseen liittyviä tapaamisia ja sisältöjä voitaisiin kehittää niin, että ne vastaisivat yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden tarpeisiin ja että niillä voitaisiin myös puuttua aikaisempaa tehokkaammin lainvastaiseen käyttäytymiseen vaikuttaviin tekijöihin.

Turvallisuus nousi uudella tavalla laatuhaasteeksi vuoden 2016 mittauksessa. Erityisesti vangit mutta myös vankilahenkilökunta kokivat, että vankiloissa esiintyi väkivaltaa, sen uhkaa tai kiusaamista. Vangit ja henkilökunta pitivät myös jengiläisten vaikutusvaltaa vankiloissa melko suurena. Myös suuri osa yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilökunnasta koki uhkatilanteita asiakastyössä. Henkilökunta sekä vankiloissa että yhdyskuntaseuraamustoimistoissa halusikin vahvistaa turvallisuusosaamista ja turvallisuuskäytäntöjä.

Laatumittaus osoitti laadun selittyvän myös sillä, miten sitoutunutta ja motivoitunutta henkilökunta on toteuttamaan toiminnan tausta-arvoja ja strategiaa. Tämän on yleisemminkin todettu olevan tärkeä tekijä julkisen sektorin palvelutuotannossa. Henkilökunta sekä vankiloissa että yhdyskuntaseuraamustoimistoissa tunsivat samaistuvansa Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin ja oli myös motivoitunut tekemään työtään mahdollisimman hyvin. Samalla henkilökunta tunsivat kuitenkin ammatilliset ja uraan liittyvät kehittymismahdollisuutensa rajallisiksi. Ammatillisuudestaan ylpeä ja sitä kehittävä henkilökunta on yksi laadukkaan työn edellytys. Laadun kehittämisen kannalta olisikin hyvä pohtia sitä, miten henkilökunnan etenemis- ja kehittymismahdollisuuksia voitaisiin edelleen parantaa. Samalla olisi hyvä myös kehittää erilaisia palkitsemis- ja palautejärjestelmiä, joiden avulla voitaisiin myös vaikuttaa osallisuuden tunteeseen ja samalla vahvistaa yhteistä osaamista.

Yleisellä tasolla vuoden 2016 mittaus paljasti laatuksiiluja Rikosseuraamuslaitoksen toiminnassa. Laatuksiilulla tarkoitetaan sitä, että käytännön toiminnot eivät vastaa sitä, mitä toiminnoilta odotetaan ja millainen mielikuva palvelun käyttäjillä on siitä. Esimerkiksi rangaistusajan suunnitelmien tulisi vastata vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden tarpeita siten, että myös henkilökunta kokisi voitavansa toteuttaa niitä käytännössä. Laatuksiilu voi syntyä siitä, että palvelulle ei ole luotu standardeja, jolloin palvelun käyttäjät

eivät saa sellaista palvelua, jota tarvitsevat. Laatukuilu voi olla myös toimituksellinen eli se voi liittyä tapaan, jolla palvelu tuotetaan. Toimituksellinen laatukuilu voi johtua henkilökunnan puutteellisesta koulutuksesta tai perehtymättömyydestä, epämääräisistä tai puutteellisista ohjeistuksista tai henkilökunnan haluttomuudesta sitoutua laatuvaatimusten taakse. Tämä puolestaan voi olla yhteydessä siihen, miten oma yksikkö ja laajempi organisaatiokehikko tukevat henkilökunnan työskentelyä.

Laadun kehittämiseen liittyvien kysymysten ratkaiseminen edellyttää koko organisaation yhteistä käsitystä siitä, mitä on hyvä ja toivottava laatu eri käytäntöjen kohdalla. Myös tätä laatumittauksella on pyritty kartoittamaan. Jatkotoimenpiteinä on selvitettävä tarkemmin sitä, miten koettu laatu on yhteydessä Rikosseuraamuslaitoksen strategiaan tavoitteisiin, kuten yhteiskuntaan integroitumiseen ja uusintarikollisuuden vähentämiseen. Lisäksi on tutkittava sitä, miten koettu laatu on yhteydessä vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden asenteisiin ja käsityksiin siitä, miten he uskovat selviytyvänsä ilman rikoksia seuraamuksen jälkeen.

Liite 1. Vankien vastausjakaumat

	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Minua ei ole perehdytetty	KA	MD	SD
	Kuinka hyvin henkilökunta perehdytti sinut vankilan sääntöihin ja käytäntöihin?	7	27	33	12	20	2,9	3,0
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Vastaanotto oli asiallista tullessani tähän vankilaan	19	41	22	10	8	3,5	4	1,2
Henkilöstö oli hyvin perillä tilanteestani tullessani tähän vankilaan	9	21	33	21	17	2,8	3,0	1,2
Minulle on osoitettu vastuuhenkilö, jonka puoleen käännyn vankeutta koskevissa asioissa	12	22	21	20	25	2,8	3,0	1,4
Tässä vankilassa on liian tiukka kuri	9	13	51	20	8	3,0	3,0	1,0
Päihteiden käyttöä valvotaan tiukasti tässä vankilassa	24	35	31	6	4	3,7	4,0	1,0
Päiväjärjestykseni on toimiva	20	41	22	9	8	3,6	4,0	1,2
Vietätkö aikaasi tässä vankilassa työaikana pääasiassa sellisiin lukittuna?	KYLLÄ	31	EN	69				
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Minua kohdellaan oikeudenmukaisesti tässä vankilassa	15	35	26	13	11	3,301	4	1,2
Tässä vankilassa minulla on mahdollisuus kertoa näkemykseni ennen minua koskevia päätöksiä	9	25	34	18	15	3,0	3,0	1,2
Henkilökunta selvittää hyvin minua koskevien päätösten perustelut	8	22	34	18	17	2,9	3,0	1,2
Tiedän miten toimia tässä vankilassa ollessani tyytymätön itseäni koskeviin päätöksiin	13	34	28	16	10	3,2	3,0	1,2
Poistumislupia myönnetään oikeudenmukaisesti tässä vankilassa	12	17	35	13	23	2,8	3,0	1,3
Kurinpitorangaistukset ovat oikeudenmukaisia tässä vankilassa	8	20	48	11	13	3,0	3,0	1,1
Jotkut vangit saavat tässä vankilassa helpommin etuuksia kuin toiset	29	22	35	9	5	2,4	2,0	1,1
Oletko pelännyt turvallisuutesi puolesta tässä vankilassa?	KYLLÄ	14	EN	86				
Onko sinua viimeisen kuukauden aikana kiusattu?	KYLLÄ	9	EI	91				
Onko sinua viimeisen kuukauden aikana uhattu tai kiristetty?	KYLLÄ	6	EI	94				
Onko sinua viimeisen kuukauden aikana pahoinpidelty?	KYLLÄ	2	EI	98				
Onko sinua viimeisen kuukauden aikana häiritty seksuaalisesti?	KYLLÄ	2	EI	98				
Muut vangit ovat painostaneet minua sääntöjen vastaisiin tekoihin	KYLLÄ	6	EI	94				
Jengiläisillä on tässä vankilassa paljon valtaa	KYLLÄ	11	EI	89				

JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO

	Usein	Jonkin verran	Harvoin	Ei lainkaan	En osaa sanoa
Esiintyykö tässä vankilassa kiusaamista	6	19	21	21	34
Esiintyykö tässä vankilassa uhkaamista tai kiristämistä	3	11	19	28	39
Esiintyykö tässä vankilassa väkivaltaa	2	8	23	30	37
Esiintyykö tässä vankilassa seksuaalista häirintää?	1	2	7	39	50
Tässä vankilassa esiintyy vankien välistä väkivaltaa, josta henkilökunta ei tiedä	3	11	17	23	46

HYVINVOINTI		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Minulla on hyvät mahdollisuudet huolehtia henkilökohtaisesta hygieniastani	32	47	11	7	3	4,0	4,0	1,0
	Minulla on hyvät mahdollisuudet huolehtia asuintilani siisteydestä ja viihtyisyydestä	35	46	12	5	2	4,1	4,0	0,9
	Saan puhtaita vaatteita tarpeeksi usein	33	43	13	7	4	3,9	4,0	1,0
	Saan sään ja toiminnan mukaisen vaatetuksen	21	37	22	12	8	3,5	4,0	1,2
	Tässä vankilassa ruoka on monipuolista	14	30	25	17	14	3,1	3,0	1,2
	Tässä vankilassa ruoka on ravitsevaa	12	24	28	20	16	3,0	3,0	1,2
	Tässä vankilassa ruoka on maukasta	12	23	27	18	18	2,9	3,0	1,3
	Tässä vankilassa ruokaa saa riittävästi	18	36	22	13	12	3,3	4,0	1,2
	Pääsen tarpeeksi usein ostoksille	16	32	20	20	12	3,2	3,0	1,3
	Saan kanttiinista kaikkia tarvitsemiani tuotteita	10	21	22	25	22	2,7	3,0	1,3
	Kanttiinin tuotteet ovat kohtuuhintaisia	10	26	29	18	17	2,9	3,0	1,2
	Kanttiinista saatavat tuotteet eivät ole vanhentuneita	16	37	29	11	7	3,5	4,0	1,1
	Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Erittäin huonosti	Ei koske minua	KA	MD	SD
Oletko päässyt tarvittaessa terveydenhuoltohenkilöstön vastaanotolle?	19	37	20	12	7	6	3,5	4,0	1,2
	Erittäin tyytyväinen	Tyytyväinen	En tyytyväinen enkä tyytymätön	Tyytymätön	Erittäin tyytymätön	Ei koske minua	KA	MD	SD
Kuinka tyytyväinen olet vankilan terveydenhuoltohenkilöstöön?	13	32	23	14	13	5	3,2	3,0	1,2
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
Terveydenhoitohenkilöstö on perehtynyt hyvin terveydentilaani	12	29	29	19	12	3,1	3,0	1,2	
Ilmapiiri on tässä vankilassa hyvä	14	40	31	9	6	3,5	4,0	1,0	
Saan riittävästi omaa rauhaa tässä vankilassa	22	47	17	7	6	3,7	4,0	1,1	

HYVINVOINTI		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Olen kokenut vankeuteni tässä vankilassa stressaavana	13	19	30	25	12	3,0	3,0	1,2
	Kokemukseni tästä vankilasta on todella epämiellyttävä	9	11	31	32	18	3,4	3,0	1,2
	Minulla on riittävät mahdollisuudet tavata vieraita tässä vankilassa	15	30	27	13	15	3,2	3,0	1,3
	Vierailuajat ovat tässä vankilassa riittävän pitkiä	12	22	28	19	19	2,9	3,0	1,3
	Pystyn pitämään riittävästi yhteyttä perheeseeni tässä vankilassa	19	31	17	15	17	3,2	4,0	1,4
		Erittäin tyytyväinen	Tyytyväinen	En tyytyväinen enkä tyytymätön	Tyytymätön	Erittäin tyytymätön	Ei koske minua	KA	MD
Kuinka tyytyväinen olet tämän vankilan lomakäytäntöihin?	8	16	20	10	18	29	2,8	3,0	1,3

SUHTEET		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Henkilökunta kohtelee minua kunnioittavasti tässä vankilassa	11	31	35	13	11	3,2	3,0	1,1
	Henkilökunta vastaa asiallisesti esittämiini kysymyksiin	13	34	28	14	10	3,2	3,0	1,2
	Päihdetestaus tehdään tässä vankilassa asiallisesti	13	33	36	9	8	3,3	3,0	1,1
	Tarkastukset tehdään tässä vankilassa asiallisesti	14	36	31	10	9	3,3	3,0	1,1
	Tässä vankilassa ei ilmene rasismia	12	22	41	14	11	3,1	3,0	1,1
	Ulkomaalaisia ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvia vankeja kohdellaan muita huonommin tässä vankilassa	7	8	42	24	19	3,4	3,0	1,1
	Luotan tämän vankilan valvontahenkilökuntaan	12	29	30	14	15	3,1	3,0	1,2
	Luotan tämän vankilan muuhun henkilökuntaan	12	34	32	12	10	3,3	3,0	1,1
	Tulen hyvin toimeen tämän vankilan valvontahenkilökunnan kanssa	19	44	27	5	5	3,7	4,0	1,0
	Tulen hyvin toimeen tämän vankilan muun henkilökunnan kanssa	20	49	23	4	4	3,8	4,0	0,9
	Tämän vankilan henkilökunta välittää minusta	8	16	44	14	18	2,8	3,0	1,1

TOIMINNALLISUUS	Minulle on tehty rangaistusajan suunnitelma	KYLLÄ	69	EI	20	En osaa sanoa	12		
	Minut on sijoitettu siihen vankilaan, johon olen toivonut	KYLLÄ	60	EI	40				
	Käyn vankilahenkilökunnan kanssa riittävän usein läpi sitä, miten rangaistusajan suunnitelmani on edennyt	KYLLÄ	47	EI	53				
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Mielipiteeni on huomioitu hyvin rangaistusajan suunnitelmassa	13	34	25	15	12	3,2	3,0	1,2
	Rangaistusajan suunnitelmaani liittyvät tavoitteet ovat minulle selkeitä	20	42	19	11	8	3,6	4,0	1,2
Olen motivoitunut noudattamaan rangaistusajan suunnitelmaani	36	40	16	4	4	4,0	4,0	1,0	

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Rangaistusajan suunnitelman noudattamisesta ei ole minulle mitään hyötyä	12	13	32	28	15	3,2	3,0	1,2
Olen voinut toteuttaa rangaistusajan suunnitelmaa hyvin tässä vankilassa	15	33	30	11	10	3,3	3,0	1,2

Oletko osallistunut tässä vankilassa:

	KYLLÄ		EN	
koulutukseen	KYLLÄ	37	EN	63
työtoimintaan	KYLLÄ	72	EN	28
päihdekuntoutukseen	KYLLÄ	34	EN	66
kuntouttaviin ohjelmiin	KYLLÄ	35	EN	65

Onko tässä vankilassa riittävästi tarjolla mielekästä:

	KYLLÄ		EI	
koulutusta	KYLLÄ	36	EI	64
työtoimintaa	KYLLÄ	54	EI	46
päihdekuntoutusta	KYLLÄ	53	EI	47
kuntouttavia ohjelmia	KYLLÄ	45	EI	55

Onko seuraaviin toimintoihin osallistumisesta ollut sinulle hyötyä?

	Paljon	Jonkin verran	Melko vähän	Ei ollenkaan	En ole osallistunut tähän toimintaan
koulutus	14	16	12	11	47
työtoiminta	24	28	14	10	23
päihdekuntoutus	10	16	11	11	51
kuntouttavat ohjelmat	10	15	13	10	51

Haluaisin osallistua enemmän vankilan järjestämään toimintaan

KYLLÄ 57 EN 43

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Minulla on riittävästi harrastusmahdollisuuksia iltaisin ja viikonloppuisin	12	27	18	21	21	2,9	3,0	1,3
Vietän liikaa aikaani ilman mielekästä tekemistä	21	27	25	19	8	2,7	3,0	1,2
Tässä vankilassa minua on autettu riittävästi päihdeongelman hoidossa	KYLLÄ	30	EI	20	Ei koske minua	50		
Tässä vankilassa saa tarvittavaa tukea mielenterveyteen liittyvissä asioissa	KYLLÄ	19	EI	23	Ei koske minua	58		
Tässä vankilassa saan tukea ja neuvoa vapautumiseen liittyvissä asioissa	KYLLÄ	34	EN	34	Ei koske minua	32		
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Tässä vankilassa minua tuetaan laittamaan elämäni järjestykseen	10	23	36	16	15	3,0	3,0	1,2
Tässä vankilassa minua tuetaan pysymään erossa rikoksista	12	25	37	13	12	3,1	3,0	1,2

Liite 2. Vankilahenkilöstön vastausjakaumat

Minun on helppo samaistua Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin	KYLLÄ	71	EI	29					
Tunnen hyvin Rikosseuraamuslaitoksen strategian	KYLLÄ	71	EI	29					
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
En tiedä, kuinka toteuttaa Rikosseuraamuslaitoksen arvoja ja strategiaa käytännön työssä	3	11	32	46	9	3,5	4	0,9	
Tässä vankilassa on korkea työmoraali	13	44	22	17	5	3,4	4,0	1,1	
Olen ylpeä työstäni	20	53	19	6	2	3,8	4,0	0,9	
Minulla on hyvät mahdollisuudet kehittää itseäni ammatillisesti	13	41	23	18	5	3,4	4,0	1,1	
Minulla on huonot mahdollisuudet edetä urallani	12	31	29	23	4	2,8	3,0	1,1	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Tuttavalliset suhteet vankeihin heikentävät arvovaltaani	4	10	31	37	14	2,7	3,5	4,0	1,0
En tiedä, miten toimia yhteistyöhaluttomien vankien kanssa	0	3	11	60	23	1,6	4,0	4,0	0,7
Vangit käyttävät minua hyväksen jos en ole tarpeeksi tiukka	5	21	17	36	18	2,8	3,4	4,0	1,2
Joskus on vaikeaa olla tarpeeksi tiukka ilman että suhteet vankeihin kärsivät	1	9	13	47	27	2,7	3,9	4,0	0,9
En keskustele mielelläni vankien kanssa muista kuin välttämättömistä asioista	4	11	17	49	19	1,0	3,7	4,0	1,0
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
Turvallisuushkien tunnistaminen on vaikeaa	1	17	26	51	5	3,4	4,0	0,8	
Minulla ei ole valmiuksia tunnistaa vankien itsemurhariskiä	2	15	25	44	8	5	3,4	4,0	0,9
Turvallisuuskoulutus ja turvallisuusasioiden käsittely on riittävää ja tarkoituksenmukaista tässä vankilassa	3	30	24	32	10	2,8	3,0	1,1	
Ilmapiiri tässä vankilassa on jännittynyt	4	18	27	43	7	3,3	4,0	1,0	
Tässä vankilassa vangit voivat pahoinpidellä toisiaan henkilökunnan tietämättä	7	33	24	31	5	2,9	3,0	1,1	
Tekniset turvallisuusjärjestelyt tässä vankilassa ovat puutteellisia	12	30	25	30	3	2,8	3,0	1,1	
Saan nopeasti apua uhkaavissa tilanteissa	24	52	14	8	1	3,9	4,0	0,9	
En koe turvallisuushkia tässä työssä	6	30	24	34	7	2,9	3,0	1,1	
Jengiläiset pääsevät vaikuttamaan liikaa vankilan toimintaan	4	23	32	34	7	3,2	3,0	1,0	
Jengiläisten aiheuttamaan turvallisuushkaan ei voida vaikuttaa riittävästi	3	22	36	35	4	3,2	3,0	0,9	
Jengiläiset aiheuttavat merkittävän turvallisuushan vankilan päivittäisessä toiminnassa	KYLLÄ	31	EI	69					

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Tämän vankilan kurinpitokäytännöt ovat tehottomia	11	23	27	29	7	2,7	3,0	3,0	1,1
Tässä vankilassa tehdään liian herkästi ilmoituksia vankien tekemistä rikkomuksista	0	2	18	49	28	2,4	4,0	4,0	0,8

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
Saan tarpeeksi kiitosta ja palautetta työstäni	3	29	25	29	14	2,8	3,0	1,1	
Aloitteellisuutta arvostetaan tässä työssä	7	40	22	21	9	3,2	3,0	1,1	
Saan hyvin tietoa tämän vankilan asioista	6	34	23	28	9	3,0	3,0	1,1	
Saan hyvin tietoa Rikosseuraamuslaitosta koskevista asioista	4	36	30	22	9	3,0	3,0	1,0	
Saan osallistua tarpeeksi vankilan toimintaa koskeviin suunnitelmiin ja päätöksentekoon	7	20	28	28	17	2,7	3,0	1,2	
Työhöni sisältyy tarpeeksi valtaa ja vastuuta	9	50	24	12	5	3,5	4,0	1,0	
Työhöni sisältyvät vastuut ovat minulle selkeitä	13	66	12	7	2	3,8	4,0	0,8	
Mietin työasioita usein myös kotona	6	21	17	37	20	3,4	4,0	1,2	
Työni on hyvin stressaavaa	7	24	28	35	6	3,1	3,0	1,1	
Tässä vankilassa saa riittävästi apua työn aiheuttamaan stressiin	3	21	37	27	12	2,8	3,0	1,0	
Tässä vankilassa ei kannata tehdä ylimääräistä työtä, koska sitä ei kuitenkaan huomioida	17	25	25	28	5	2,8	3,0	1,2	
Pidän työtäni mielekkäänä	19	57	17	5	2	3,8	4,0	0,9	
Teen parhaani saavuttaakseni työlleni asetetut tavoitteet	27	63	9	1	0	4,2	4,0	0,6	
Tulen mielelläni töihin	23	48	20	6	3	3,8	4,0	1,0	
Henkilökunnan tilat ovat puutteelliset tässä vankilassa	14	26	18	36	6	2,9	3,0	1,2	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Asiakastietojärjestelmä tukee minua riittävästi työssäni	3	40	29	19	5	4,8	3,2	3,0	1,0

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Suhteeni lähimpiin työtovereihini ovat hyvät	45	47	5	2	1	4,3	4,0	0,7
Työtoverini ovat tärkein tuki päivittäisessä työssäni	37	47	11	4	1	4,2	4,0	0,8
Minulla on hyvät suhteet lähiesimiehiini	30	47	14	6	3	4,0	4,0	1,0
Tarvitsen enemmän tukea ja ohjausta lähiesimieheltäni	7	21	31	33	7	3,1	3,0	1,0
Minulla on hyvät suhteet tämän vankilan johtoon	19	41	21	8	11	3,5	4,0	1,2
Tämän vankilan johto on helposti tavoitettavissa	14	31	21	20	14	3,1	3,0	1,3

SUHTEET	Johdon ja henkilökunnan vuorovaikutus toimii hyvin tässä vankilassa	7	26	20	25	22	2,7	3,0	1,3	
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
	Johto osallistuu riittävästi vankilan päivittäiseen toimintaan	6	24	21	30	20	2,7	3,0	1,2	
	Tämän vankilan johto on pätevää	11	34	24	13	18	3,1	3,0	1,3	
	Luotan Rikosseuraamuslaitokseen	7	31	28	22	12	3,0	3,0	1,1	
	Luotan tämän vankilan johtoon	14	32	21	17	16	3,1	3,0	1,3	
	Luotan lähiesimiehiini	21	47	17	9	5	3,7	4,0	1,0	
	Luotan työtovereihini	33	55	9	3	1	4,2	4,0	0,8	
	Minuun luotetaan Rikosseuraamuslaitoksessa	13	53	26	6	2	3,7	4,0	0,8	
	Vankilan johto luottaa minuun	15	47	27	8	4	3,6	4,0	1,0	
	Lähiesimieheni luottavat minuun	20	60	15	3	1	3,9	4,0	0,8	
	Työtoverini luottavat minuun	24	66	10	1	0	4,1	4,0	0,6	
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
	Luotan vankeihin tässä vankilassa	0	12	36	28	22	2	2,4	2,0	1,0
Vangit luottavat minuun	3	54	37	3	2	2	3,5	4,0	0,7	
Vankien luottamuksen saavuttaminen ja säilyttäminen on vaikeaa	5	23	31	34	5	2	3,1	3,0	1,0	
Tulen hyvin toimeen vankien kanssa	16	74	8	1	0	1	4,1	4,0	0,5	
Tiedän kuinka työskennellä eri etnisiä ryhmiä edustavien vankien kanssa	8	58	25	7	1	2	3,7	4,0	0,8	

Tässä vankilassa on hyvät mahdollisuudet toteuttaa ohjelmatoimintaa	KYLLÄ	55	EI	12	Ei koske minua	33			
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Ohjelmatoiminnan koulutusta on riittävästi saatavilla	12	40	32	8	3	6	3,5	4,0	0,9
Pidän ohjelmatoimintaa tärkeänä uusintarikollisuuden vähentämiskeinona	10	39	27	13	5	5	3,4	4,0	1,0
Minulla on riittävät mahdollisuudet tukea vankeja rikoksettomuuteen	3	34	33	18	3	9	3,2	3,0	0,9
Ammatillinen osaamiseni riittää vankien tukemiseen	11	56	21	5	1	6	3,8	4,0	0,7
Teen vankien auttamiseksi enemmän kuin minulta vaaditaan	3	25	46	17	3	7	3,1	3,0	0,8
En aina tiedä, kuinka vankeja voisi tukea ja neuvoa	0	15	26	41	10	6	3,5	4,0	0,9
Vangeilla on liian suuria odotuksia sen suhteen, millaisissa asioissa heitä voidaan auttaa ja tukea	10	44	29	11	1	4	2,5	2,0	0,9
Vankien tukeminen vie joskus liikaa työaikaa	3	16	30	39	5	6	3,3	3,0	0,9

Hallinnolliset tehtävät vievät liikaa aikaa lähityöltä vankien kanssa	13	29	26	19	2	10	2,6	3,0	1,0
Tässä vankilassa on riittävät resurssit toteuttaa rangaistusajan suunnitelmia	4	34	23	20	6	13	3,1	3,0	1,0
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
En tiedä, kuinka rangaistusajan suunnitelmia toteutetaan käytännössä	1	10	18	38	22	10	3,8	4,0	1,0
Rangaistusajan suunnitelmat ovat sisällöltään liian kaavamaisia	6	31	33	16	1	14	2,7	3,0	0,9
Vankeja on vaikea saada sitoutumaan aidosti rangaistusajan suunnitelman tavoitteisiin	10	36	26	15	1	13	2,5	2,0	0,9
Vangin edistyminen rangaistusajan suunnitelmien tavoitteissa ei vaikuta hänen asemaansa millään tavalla	3	14	30	38	4	12	3,3	3,0	0,9
Vangit viettävät liikaa aikaa selleissä	3	16	24	33	19	5	3,5	4,0	1,1

Liite 3. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden vastausjakaumat

JÄRJESTYS, TURVALLISUUS JA HALLINTO		Erittäin hyvin	Hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti	Minua ei ole perehdytetty	KA	MD	SD
	Kuinka hyvin sinut perehdytettiin yhdyskuntaseuraamuksen suorittamiseen liittyviin sääntöihin ja käytäntöihin?	51	41	6	0	1	4,4	5,0	0,7
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Vastaanotto oli asiallista tullessani tähän yhdyskuntaseuraamustoimistoon	72	26	1	0	0	4,7	5,0	0,5
	Minulle on osoitettu valvoja, jonka puoleen käännyin seuraamusta koskevissa asioissa	76	23	1	0	0	4,7	5,0	0,5
	Valvojani tuntee hyvin tilanteeni	61	32	6	1	0	4,5	5,0	0,7
	Minulla ei ole mahdollisuutta keskustella valvojani kanssa riittävän usein	10	6	8	31	45	4,0	4,0	1,3
	Minua kohdellaan oikeudenmukaisesti tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa	66	29	4	1	0	4,6	5,0	0,6
	Tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa minulla on mahdollisuus kertoa näkemykseni ennen minua koskevia päätöksiä	51	37	10	1	1	4,4	5,0	0,8
	Henkilökunta ei perustele riittävän selkeästi minua koskevia päätöksiä	5	5	16	33	41	4,0	4,0	1,1
	Tiedän, miten toimia ollessani tyytymätön itseäni koskeviin päätöksiin	36	42	18	4	1	4,1	4,0	0,9
	Rikkomukset käsitellään tässä toimistossa oikeudenmukaisesti ja reilusti	48	32	20	0	0	4,3	4,0	0,8
	Päihteiden käyttöä valvotaan tiukasti tämän yhdyskuntaseuraamuksen aikana	31	33	29	4	4	3,8	4,0	1,0
Oletko pelännyt turvallisuutesi puolesta yhdyskuntaseuraamusta suorittaessasi?	KYLLÄ	5	EN	95					

HYVINVOINTI		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Elämäntilanteeni on otettu huomioon yhdyskuntaseuraamuksen täytäntöönpanoa suunniteltaessa	55	37	6	1	0	4,4	5,0	0,7
	Yhdyskuntaseuraamuksen suorittaminen on haitannut liikaa normaalielämäni	3	7	19	42	29	3,9	4,0	1,0
	Minun on vaikea suorittaa yhdyskuntaseuraamusta asuinpaikkani sijainnin vuoksi	4	6	13	36	41	4,0	4,0	1,1
	Elämäntilanteeni vaikeuttaa yhdyskuntaseuraamuksen suorittamista	4	8	16	36	37	3,9	4,0	1,1
	Ilmapiiiri on tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa hyvä	57	37	5	0	0	4,5	5,0	0,7
	Olen kokenut yhdyskuntaseuraamukseni suorittamisen stressaavana	4	9	24	35	28	3,7	4,0	1,1
	Kokemukseni tästä yhdyskuntaseuraamustoimistosta on todella epämiellyttävä	2	1	7	35	55	4,4	5,0	0,8

SUHTEET		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Minua on kohdeltu kunnioittavasti yhdyskuntaseuraamuksen suorittamisen aikana	58	37	3	1	1	4,5	5,0	0,7
	Henkilökunta vastaa asiallisesti esittämiini kysymyksiin	63	34	3	0	0	4,6	5,0	0,6
	Päihdetestit on tämän seuraamuksen aikana tehty asiallisesti	27	9	6	0	0	4,4	5,0	0,8
	En ole kohdannut rasismia yhdyskuntaseuraamusta suorittaessani	70	24	4	1	1	4,6	5,0	0,7
	Minä luotan valvojaani	60	30	9	0	1	4,5	5,0	0,7
	Luotan tämän yhdyskuntaseuraamustoimiston henkilökuntaan	57	33	9	1	0	4,5	5,0	0,7
	Tulen hyvin toimeen tämän yhdyskuntaseuraamustoimiston henkilökunnan kanssa	71	26	2	0	0	4,7	5,0	0,5
	Tämän yhdyskuntaseuraamustoimiston henkilökunta välittää minusta	46	34	18	1	0	4,3	4,0	0,8

TOIMINNALLISUUS		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
	Minulle on laadittu selkeä aikataulu seuraamuksen suorittamiseksi	60	33	6	1	0	4,5	5,0	0,7	
	Yhdyskuntaseuraamukseeni liittyvät tavoitteet ovat minulle selkeitä	55	37	5	1	1	4,4	5,0	0,7	
	Olen motivoitunut työskentelemään tavoitteiden saavuttamiseksi	56	35	8	0	0	4,5	5,0	0,7	
	Käyn valvojani kanssa riittävän usein läpi sitä, miten tavoitteeni ovat edenneet	KYLLÄ	95	EI	5					
	Oletko osallistunut tai osallistutko nykyisen yhdyskuntaseuraamuksesi aikana:									
	päihdekuntoutukseen tai päihdehoitoon	KYLLÄ	23	EN	77					
	uusintarikollisuuteen vaikuttaviin ohjelmiin (esim. Suuttumuksen hallinta)	KYLLÄ	8	EN	92					
	tukitunteihin	KYLLÄ	9	EN	91					
	Onko sinulle tarjottu riittävästi mahdollisuuksia osallistua:									
päihdekuntoutukseen tai päihdehoitoon	KYLLÄ	80	EI	20						
uusintarikollisuuteen vaikuttaviin ohjelmiin	KYLLÄ	70	EI	30						
tukitunteihin	KYLLÄ	67	EI	33						
Onko seuraaviin toimintoihin osallistumisesta ollut sinulle hyötyä:										
	Paljon	Jonkin verran	Melko vähän	Ei ollenkaan	En ole osallistunut tähän toimintaan					
päihdekuntoutus tai päihdehoito	12	13	5	4	66					
uusintarikollisuuteen vaikuttavat ohjelmat	5	10	6	5	74					
tukitunnit	6	6	4	5	78					

TOIMINNALLISUUS		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Vietän liikaa aikaani ilman mielekästä tekemistä	4	11	25	34	26	3,7	4,0	1,1
	Tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa minua on autettu riittävästi päihdeongelman hoidossa:	KYLLÄ	38	EI	3	Ei koske minua	59		
	Tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa saa tarvittaessa apua mielenterveyteen liittyvissä asioissa	KYLLÄ	32	EI	5	Ei koske minua	63		
		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Tässä yhdyskuntaseuraamus-toimistossa minua tuetaan laittamaan elämäni järjestykseen	38	46	13	2	1	4,2	4,0	0,8
	Tässä yhdyskuntaseuraamustoimistossa minua tuetaan pysymään erossa rikoksista	47	41	9	2	1	4,3	4,0	0,8

YKP		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Valvojani on käynyt riittävän usein palvelupaikallani	48	38	12	2	0	4,3	4,0	0,8
	Minuun on suhtauduttu asiallisesti palvelupaikassa, jossa suoritan yhdyskuntapalveluani	66	27	6	0	0	4,5	5,0	0,7
	En ole kokenut ennakkoluuloja palvelupaikallani	58	31	9	2	1	4,4	5,0	0,8
	Minulle annetut työtehtävät palvelupaikallani ovat olleet mielekkäitä	45	34	17	2	1	4,2	4,0	0,9
	Yhdyskuntapalveluni suorittaminen käynnistyi tarpeeksi nopeasti	48	32	12	5	2	4,2	4,0	1,0
	Yhdyskuntapalvelun suorittamisajat ovat hankalia	38	39	16	5	2	4,0	4,0	1,0
	Yhdyskuntapalvelun suorittamisesta on ollut hyötyä elämässäni	24	35	33	5	4	3,7	4,0	1,0

VALRA		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Vapaa-ajan toimintani huomioitiin riittävästi, kun aikatauluni suunniteltiin	69	28	0	3	0	4,4	5,0	0,8
	Valvontarangaistus rajoittaa huomattavasti perhe-elämääni	10	8	26	33	23	3,6	4,0	1,2
	Kotikäynnit on valvontarangaistuksen aikana tehty asiallisesti	67	21	5	5	3	3,9	4,0	1,2
	Välttelen ihmisten tapaamista valvontarangaistuksen vuoksi	3	18	8	26	46	3,9	4,0	1,1
Valvontarangaistus on auttanut minua pysymään erossa päihteistä	57	16	19	0	8	3,7	4,0	1,2	

ERN JA NR		Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
	Ymmärrän syyn, miksi minut määrättiin valvontaan tai nuorisorangaistukseen	52	33	8	4	3	4,3	5,0	1,0
	Tiedän, mitä seuraa, jos en noudata valvonnan ehtoja	58	37	4	1	0	4,5	5,0	0,7
	Minun mielestäni valvontakäynnit ovat tarpeettomia	9	16	37	25	13	3,2	3,0	1,1
	Valvonnassa on käsitelty asioita, jotka ovat minulle tärkeitä	32	44	22	1	0	4,1	4,0	0,8
	Valvojani puheita on helppo ymmärtää	54	41	4	1	0	4,5	5,0	0,6
	Valvontakäyntejä on voinut siirtää, jos en ole päässyt paikalle	60	33	6	1	0	4,5	5,0	0,7
	Valvojani on auttanut minua hoitamaan asioita muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi Kela, TE-toimisto)	27	28	37	6	2	3,7	4,0	1,0
	Asiani ovat varmasti paremmin valvonnan päätyttyä	38	38	22	1	1	4,1	4,0	0,9

EAV	Ehdonalaiseen vapauteen siirtymistä alettiin suunnitella hyvissä ajoin jo vankeusaikana	41	35	12	5	8	3,9	4,0	1,2
	Siirtyminen vankeudesta ehdonalaiseen vapauteen on tapahtunut ongelmitta	51	30	8	7	4	4,1	4,0	1,1
	Valvojani on auttanut minua riittävästi asumiseen liittyvissä asioissa	37	25	32	5	2	3,9	4,0	1,1
	Minun mielestäni valvontakäynnit ovat tarpeettomia	10	15	33	26	16	3,2	3,0	1,2
	Valvonnassa on käsitelty asioita, jotka ovat minulle tärkeitä	38	43	16	2	1	4,1	4,0	0,9
	Valvontakäyntejä on voinut siirtää, jos en ole päässyt paikalle	62	29	8	1	0	4,5	5,0	0,7
	Valvojani on auttanut minua hoitamaan asioita muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi Kela, TE-toimisto)	35	26	31	4	3	3,8	4,0	1,1
	Asiani ovat varmasti paremmin valvonnan päätyttyä	45	29	25	1	1	4,2	4,0	0,9

Liite 4. Yhdyskuntaseuraamustoimistojen henkilöstön vastausjakaumat

Minun on helppo samaistua Rikosseuraamuslaitoksen arvoihin	KYLLÄ	96	EI	4						
Tunnen hyvin Rikosseuraamuslaitoksen strategian	KYLLÄ	86	EI	14						
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD		
En tiedä, kuinka toteuttaa Rikosseuraamuslaitoksen arvoja ja strategiaa käytännön työssä	0	3	15	58	24	4,0	4	0,7		
Tässä toimistossa on korkea työmoraali	52	38	6	4	1	4,4	5,0	0,8		
Olen ylpeä työstäni	39	46	14	2	0	4,2	4,0	0,8		
Minulla on hyvät mahdollisuudet kehittää itseäni ammatillisesti	22	52	16	8	2	3,9	4,0	0,9		
Minulla on huonot mahdollisuudet edetä urallani	20	30	29	17	4	2,6	2,5	1,1		
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD	
Tuttavalliset suhteet asiakkaisiin heikentävät arvovaltaani	2	8	22	46	16	6	3,7	4,0	0,9	
En tiedä, miten toimia yhteistyöhaluttomien asiakkaiden kanssa	0	3	13	66	16	4	4,0	4,0	0,6	
Asiakkaat käyttävät minua hyväkseen jos en ole tarpeeksi tiukka	1	15	16	45	18	6	3,7	4,0	1,0	
Joskus on vaikeaa olla tarpeeksi tiukka asiakassuhteen kärsimättä	0	16	11	49	19	5	3,7	4,0	1,0	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD	
Turvallisuushien tunnistaminen asiakastyössä on vaikeaa	0	8	12	68	7	4	3,8	4,0	0,7	
En tiedä, miten minun tulisi toimia uhkaavissa asiakastilanteissa	1	3	10	68	17	2	4,0	4,0	0,7	
Minulla ei ole valmiuksia tunnistaa asiakkaiden itsemurhariskiä	1	16	31	42	3	7	3,3	3,0	0,8	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD		
Turvallisuuskoulutus ja turvallisuusasioiden käsittely on riittävää ja tarkoituksenmukaista tässä toimistossa	9	49	17	22	3	3,4	4,0	1,0		
Asiakastapaamisiin liittyviä uhkatekijöitä ei ole huomioitu tarpeeksi	4	19	20	52	6	3,4	4,0	1,0		
Tekniset turvallisuusjärjestelyt ovat tässä työssä puutteellisia	8	24	17	44	6	3,2	3,5	1,1		
Saan nopeasti apua uhkaavissa tilanteissa	9	49	31	10	1	3,6	4,0	0,8		
En koe turvallisuusuhkia tässä työssä	5	26	26	36	7	2,9	3,0	1,0		
Jengiläisten aiheuttamia turvallisuusuhkia ei ole huomioitu riittävästi	4	20	35	37	4	3,2	3,0	0,9		
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD	
Sanktioinnissa käytetyt menetelmät ovat tehottomia	5	20	20	37	8	9	3,3	3,0	1,1	

Rikkomusten tulkinta ja sopivan sanktion valinta on vaikeaa	2	16	16	45	8	13	3,5	4,0	1,0
Sanktioiden antamisessa on liikaa joustoa	6	16	14	44	10	11	3,4	4,0	1,1

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
Saan tarpeeksi kiitosta ja palautetta työstäni	13	47	21	16	4	3,5	4,0	1,0	
Aloitteellisuutta arvostetaan tässä työssä	18	51	18	12	2	3,7	4,0	0,9	
Saan hyvin tietoa tämän toimiston asioista	20	49	19	11	2	3,7	4,0	1,0	
Saan hyvin tietoa Rikosseuraamuslaitosta koskevista asioista	7	58	22	13	0	3,6	4,0	0,8	
Saan osallistua tarpeeksi toimiston toimintaa koskeviin suunnitelmiin ja päätöksentekoon	19	34	27	17	3	3,5	4,0	1,1	
Työhöni sisältyy tarpeeksi valtaa ja vastuuta	23	60	9	6	1	4,0	4,0	0,8	
Työhöni sisältyvät vastuut ovat minulle selkeitä	22	70	4	3	1	4,1	4,0	0,7	
Mietin työasioita usein myös kotona	4	24	14	49	10	3,4	4,0	1,1	
Työni on hyvin stressaavaa	5	30	26	36	3	3,0	3,0	1,0	
Tässä toimistossa saa riittävästi apua työn aiheuttamaan stressiin	7	48	24	17	4	3,4	4,0	1,0	
Tässä toimistossa ei kannata tehdä ylimääräistä työtä, koska sitä ei kuitenkaan huomioida	4	22	31	36	7	3,2	3,0	1,0	
Pidän työtäni mielekkäänä	39	53	7	2	0	4,3	4,0	0,7	
Teen parhaani saavuttaakseni työlleni asetetut tavoitteet	42	55	3	0	0	4,4	4,0	0,5	
Tulen mielelläni töihin	35	52	9	4	1	4,2	4,0	0,8	
Henkilökunnan tilat ovat puutteelliset tässä toimistossa	5	10	16	46	23	3,7	4,0	1,1	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Asiakastietojärjestelmä tukee minua riittävästi työssäni	1	39	17	32	9	2	2,9	3,0	1,1

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD
Suhteeni lähimpiin työtovereihini ovat hyvät	62	32	4	2	0	4,5	5,0	0,7
Työtoverini ovat tärkein tuki päivittäisessä työssäni	54	35	9	1	1	4,4	5,0	0,8
Minulla on hyvät suhteet lähiesimiehiini	53	37	9	1	1	4,4	5,0	0,7
Tarvitsen enemmän tukea ja ohjausta lähiesimieheltäni	3	12	25	51	9	3,5	4,0	0,9
Minulla on hyvät suhteet tämän toimiston johtoon	32	49	14	4	1	4,1	4,0	0,8
Tämän toimiston johto on helposti tavoitettavissa	24	49	15	11	1	3,8	4,0	0,9
Johdon ja henkilökunnan vuorovaikutus toimii hyvin tässä toimistossa	18	44	23	11	4	3,6	4,0	1,0

	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	KA	MD	SD	
Johto osallistuu riittävästi toimiston päivittäiseen toimintaan	14	42	22	18	4	3,4	4,0	1,1	
Tämän toimiston johto on pätevää	25	50	17	5	3	3,9	4,0	0,9	
Luotan Rikosseuraamuslaitokseen	13	56	20	10	1	3,7	4,0	0,9	
Luotan tämän toimiston johtoon	26	43	22	7	2	3,8	4,0	1,0	
Luotan lähiesimiehiini	40	41	14	5	1	4,1	4,0	0,9	
Luotan työtovereihini	41	51	5	3	1	4,3	4,0	0,7	
Minuun luotetaan Rikosseuraamuslaitoksessa	24	63	10	3	0	4,1	4,0	0,7	
Toimiston johto luottaa minuun	29	51	15	5	1	4,0	4,0	0,8	
Lähiesimieheni luottavat minuun	39	52	7	2	1	4,3	4,0	0,7	
Työtoverini luottavat minuun	35	56	7	2	0	4,2	4,0	0,7	
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Luotan tämän toimiston asiakkaisiin	2	29	44	20	2	2	3,1	3,0	0,8
Asiakkaat luottavat minuun	8	69	20	1	1	3	3,9	4,0	0,6
Asiakkaiden luottamuksen saavuttaminen ja säilyttäminen on vaikeaa	4	22	21	44	5	4	3,3	4,0	1,0
Tulen hyvin toimeen asiakkaiden kanssa	31	62	4	0	0	3	4,3	4,0	0,5
Tiedän kuinka työskennellä eri etnisiä ryhmiä edustavien asiakkaiden kanssa	6	44	28	19	0	4	3,4	4,0	0,9
Asiakkaiden kohtaaminen sosiaalisessa mediassa on ongelmallista	3	12	31	20	6	29	3,2	3,0	0,9

Tässä toimistossa on hyvät mahdollisuudet toteuttaa ohjelmatoimintaa	KYLLÄ	61	EI	15	Ei koske minua	24			
	Täysin samaa mieltä	Samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Eri mieltä	Täysin eri mieltä	Ei koske minua	KA	MD	SD
Ohjelmatoiminnan koulutusta on riittävästi saatavilla	14	52	17	7	1	9	3,8	4,0	0,8
Pidän ohjelmatoimintaa tärkeänä uusintarikollisuuden vähentämiskeinona	20	56	14	6	1	4	3,9	4,0	0,8
Minulla on riittävät mahdollisuudet tukea asiakkaita rikoksettomuuteen	4	53	19	16	1	8	3,5	4,0	0,8
Ammatillinen osaamiseni riittää asiakkaiden tukemiseen	16	62	11	3	0	8	4,0	4,0	0,6
Teen asiakkaiden auttamiseksi enemmän kuin minulta vaaditaan	5	23	37	23	3	8	3,0	3,0	0,9
En aina tiedä, kuinka asiakkaita voisi tukea ja neuvoa	1	32	18	35	9	5	3,2	3,0	1,0
Asiakkailla on liian suuria odotuksia sen suhteen, millaisissa asioissa heitä voidaan auttaa ja tukea	2	25	27	39	3	5	3,2	3,0	0,9

Asiakkaiden tukeminen vie joskus liikaa työaikaa	2	18	15	44	16	6	3,6	4,0	1,0
Hallinnolliset tehtävät vievät liikaa aikaa lähityöltä vankien kanssa	23	35	15	14	2	11	2,3	2,0	1,1
Asiakasarviointi ja rangaistusajan suunnittelu vievät liikaa aikaa tärkeämmiltä täytäntöönpanotehtäviltä	5	11	21	39	13	13	3,5	4,0	1,1
Aika ei riitä perusteelliseen täytäntöönpanon suunnitteluun	7	25	18	33	3	15	3,0	3,0	1,1
Asiakkaan tarpeita ei ole mahdollista huomioida riittävästi täytäntöönpanon suunnittelussa	3	20	17	41	5	14	3,3	4,0	1,0
Asiakkaita on vaikea saada sitoutumaan aidosti täytäntöönpanon tavoitteisiin	1	24	27	34	2	13	3,1	3,0	0,9